

Επίσημη Εφημερίδα L 204

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

49ο έτος
26 Ιουλίου 2006

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

- ★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικά⁽¹⁾ 1
- ★ Οδηγία 2006/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 95/2/ΕΚ για τα πρόσθετα τροφίμων πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών και της οδηγίας 94/35/ΕΚ για τα γλυκαντικά που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στα τρόφιμα 10
- ★ Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (αναδιατύπωση) 23

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ.

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 5ης Ιουλίου 2006****σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς****(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 80 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ενιαία αγορά αεροπορικών υπηρεσιών θα πρέπει να λειτουργεί προς όφελος των πολιτών εν γένει. Συνεπώς, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, ανεξαρτήτως του εάν αυτή οφείλεται σε αναπηρία, στην ηλικία ή σε οποιοδήποτε άλλον παράγοντα, θα πρέπει να έχουν δυνατότητες αεροπορικής μετακίνησης συγκρίσιμες με τις δυνατότητες των άλλων πολιτών. Τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα έχουν το ίδιο δικαίωμα με τους άλλους πολίτες στην ελεύθερη κυκλοφορία, στην ελευθερία επιλογής και στο να μην αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων. Αυτό ισχύει για τις εναέριες μεταφορές καθώς και τους άλλους τομείς της ζωής.
- (2) Τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα θα πρέπει, επομένως, να γίνονται δεκτά στις αερομεταφορές, η δε αναπηρία ή η αδυναμία τους αυτή δεν θα πρέπει να αποτελεί λόγο άρνησης της μεταφοράς τους, εξαιρουμένων των δικαιολογημένων λόγων ασφαλείας που ορίζει ο νόμος. Προτού αποδεχθούν κρατήσεις από άτομα με αναπηρία ή από άτομα με μειωμένη κινητικότητα, οι αερομεταφορείς, οι πράκτορές τους και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια προκειμένου να διαπιστώσουν εάν υπάρχει δικαιολογημένος λόγος ασφαλείας που θα απέτρεπε την επιβίβαση των εν λόγω ατόμων στις πτήσεις αυτές.

⁽¹⁾ ΕΕ C 24 της 31.1.2006, σ. 12.⁽²⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2005 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 9ης Ιουνίου 2006.

- (3) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει άλλα δικαιώματα επιβατών που έχουν θεσπισθεί με την κοινοτική νομοθεσία, και κυρίως με την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1990, για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις ⁽³⁾, και από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαιώσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης ⁽⁴⁾. Οσάκις το ίδιο γεγονός γεννά το ίδιο δικαίωμα αποζημίωσης ή εκ νέου κράτησης στο πλαίσιο μιας εκ των νομοθετικών αυτών πράξεων και του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να επιτρέπεται στον δικαιούχο να ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα μόνον άπαξ, κατά τη διακριτική του ευχέρεια.

- (4) Για να έχουν τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα δυνατότητες αεροπορικής μετακίνησης συγκρίσιμες με τις δυνατότητες των άλλων πολιτών, θα πρέπει να τους παρέχεται η αναγκαία συνδρομή τόσο στους αερολιμένες όσο και μέσα στο αεροσκάφος, με τη διάθεση του αναγκαίου προσωπικού και τη χρήση του απαιτούμενου εξοπλισμού. Για λόγους κοινωνικής ένταξης, η συνδρομή αυτή θα πρέπει να παρέχεται χωρίς πρόσθετη χρηματική επιβάρυνση.

- (5) Η συνδρομή που παρέχεται σε αερολιμένες ευρισκόμενους στο έδαφος κράτους μέλους όπου ισχύει η συνθήκη θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να επιτρέψει στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα να μετακινούνται από το καθορισμένο σημείο άφιξής τους στον αερολιμένα προς το αεροσκάφος και από το αεροσκάφος προς το καθορισμένο σημείο της αναχώρησής τους από τον αερολιμένα, συμπεριλαμβανομένης της επιβίβασης και της αποβίβασής τους. Τα σημεία αυτά θα πρέπει να επισημαίνονται τουλάχιστον στις κύριες εισόδους των κτιρίων του αεροσταθμού, στους χώρους με θυρίδες ελέγχου των εισιτηρίων, στους σταθμούς τρένων, προαστιακών σιδηροδρόμων, μετρό και λεωφορείων, στους σταθμούς των ταξί και σε άλλα σημεία συναντήσεων, καθώς και στους χώρους στάθμευσης των αερολιμένων. Η συνδρομή θα πρέπει να είναι οργανωμένη έτσι ώστε να αποφεύγεται η διακοπή και η καθυστέρηση, ταυτόχρονα δε να εξασφαλίζονται υψηλά και ισοδύναμα πρότυπα σε όλη την Κοινότητα και βέλτιστη χρήση των πόρων, είτε πρόκειται για αερολιμένα είτε για αερομεταφορά.

⁽³⁾ ΕΕ L 158 της 23.6.1990, σ. 59.⁽⁴⁾ ΕΕ L 46 της 17.2.2004, σ. 1.

- (6) Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, η ευθύνη για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας συνδρομής στους αερολιμένες θα πρέπει να ανατεθεί σε κεντρικό φορέα. Δεδομένου ότι οι φορείς διαχείρισης των αερολιμένων διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην παροχή υπηρεσιών, η συνολική αυτή ευθύνη θα πρέπει να τους ανατεθεί.
- (7) Οι φορείς διαχείρισης των αερολιμένων μπορούν να παρέχουν οι ίδιοι τη συνδρομή στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Εναλλακτικώς, και έχοντας υπόψη το θετικό ρόλο που διαδραμάτισαν κατά το παρελθόν ορισμένοι συντελεστές και αερομεταφορείς, οι φορείς διαχείρισης μπορούν να αναθέτουν με σύμβαση σε τρίτους την παροχή αυτής της συνδρομής, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής των σχετικών κανόνων του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.
- (8) Η συνδρομή θα πρέπει να χρηματοδοτείται κατά τρόπο ώστε το βάρος να κατανέμεται δίκαια σε όλους τους επιβάτες που χρησιμοποιούν έναν αερολιμένα και να μην αποδαρύνεται η μεταφορά ατόμων με αναπηρία και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος χρηματοδότησης φαίνεται να είναι η εισπραξη χρηματικής επιβάρυνσης από κάθε αεροπορική εταιρεία, ανάλογης προς τον αριθμό επιβατών που η εταιρεία μεταφέρει από και προς τον αερολιμένα.
- (9) Για να διασφαλισθεί, ειδικότερα, ότι οι χρηματικές επιβαρύνσεις που εισπράττονται από μια αεροπορική εταιρεία είναι σύμμετρες με τη συνδρομή που παρέχεται στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, και ότι δεν χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων του φορέα διαχείρισης, άλλων από τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με την παροχή της εν λόγω συνδρομής, οι επιβαρύνσεις θα πρέπει να εγκρίνονται και να εφαρμόζονται με πλήρη διαφάνεια. Η οδηγία 96/67/ΕΚ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1996, για την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών εδάφους στους αερολιμένες της Κοινότητας⁽¹⁾, και ιδίως οι διατάξεις για το διαχωρισμό των λογαριασμών, θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής, εφόσον τούτο δεν αντίκειται στον παρόντα κανονισμό.
- (10) Κατά την οργάνωση της παροχής συνδρομής στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, καθώς και της κατάρτισης του προσωπικού τους, οι αερολιμένες και οι αερομεταφορείς θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον κώδικα συμπεριφοράς για τις υπηρεσίες εδάφους για άτομα με μειωμένη κινητικότητα της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Πολιτικής Αεροπορίας (ECAC), όπως ορίζεται στο έγγραφο αριθ. 30 μέρος I τμήμα 5 της ECAC και στα προσαρτώμενα παραρτήματα κατά το χρόνο υιοθέτησης του παρόντος κανονισμού.
- (11) Όταν αποφασίζουν το σχεδιασμό νέων αερολιμένων και τερματικών σταθμών, καθώς και σε περιπτώσεις εκτενών εργασιών ανακαίνισης, οι φορείς διαχείρισης των αερολιμένων θα πρέπει, κατά το δυνατόν, να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα. Παρομοίως, οι αερομεταφορείς θα πρέπει, κατά το δυνατόν, να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες αυτές όταν αποφασίζουν το σχεδιασμό νέων και προσφάτως ανακαινισμένων αεροσκαφών.
- (12) Η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽²⁾, θα πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά προκειμένου να διασφαλίζεται ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και να εξασφαλισθεί ότι η ζητούμενη πληροφορία χρησιμοποιείται μόνον για την τήρηση των υποχρεώσεων συνδρομής που προβλέπει ο παρών κανονισμός και δεν χρησιμοποιείται σε βάρος των επιβατών που ζητούν την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.
- (13) Όλες οι ουσιώδεις πληροφορίες που παρέχονται στους επιβάτες που ταξιδεύουν αεροπορικώς θα πρέπει να παρέχονται σε εναλλακτικά μορφότυπα τα οποία θα είναι προσίτα στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, θα πρέπει δε να είναι διαθέσιμα τουλάχιστον στις ίδιες γλώσσες με τις πληροφορίες που διατίθενται στους άλλους επιβάτες.
- (14) Όταν αναπηρικά αμαξίδια, άλλος εξοπλισμός κινητικότητας ή συσκευές συνδρομής, χάνονται ή καταστρέφονται κατά την παροχή υπηρεσιών εδάφους ή κατά τη μεταφορά εντός του αεροσκάφους, ο επιβάτης στον οποίο ανήκει ο εξοπλισμός θα πρέπει να αποζημιώνεται, σύμφωνα με τους κανόνες του διεθνούς, κοινοτικού και εθνικού δικαίου.
- (15) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εποπτεύουν και να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό και να υποδεικνύουν κατάλληλο φορέα, ο οποίος θα αναλάβει το έργο επιβολής της εφαρμογής. Η εποπτεία δεν θα πρέπει να διγεί τα δικαιώματα ένδικης προστασίας των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα βάσει του εθνικού δικαίου.
- (16) Είναι σημαντικό ένα άτομο με αναπηρία ή ένα άτομο με μειωμένη κινητικότητα, το οποίο θεωρεί ότι παραβιάστηκε ο παρών κανονισμός, να είναι σε θέση να ενημερώνει για το ζήτημα αυτό τον φορέα διαχείρισης του αερολιμένα ή τον αρμόδιο αερομεταφορέα, αναλόγως της περίπτωσης. Αν το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα δεν λαμβάνει ικανοποίηση κατ' αυτόν τον τρόπο, θα πρέπει να μπορεί να προσφεύγει στον φορέα ή τους φορείς που έχουν συσταθεί προς το σκοπό αυτό από το οικείο κράτος μέλος.
- (17) Οι καταγγελίες που αφορούν τη συνδρομή σε αερολιμένα απευθύνονται στον εθνικό φορέα ή τους εθνικούς φορείς που υποδεικνύει το κράτος μέλος στο οποίο ευρίσκεται ο αερολιμένας, για την επιβολή της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Οι καταγγελίες που αφορούν τη συνδρομή από αερομεταφορέα θα πρέπει να απευθύνονται στον εθνικό φορέα ή τους εθνικούς φορείς που υποδεικνύει το κράτος μέλος το οποίο εξέδωσε την άδεια εκμετάλλευσης του αερομεταφορέα, για την επιβολή της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

(1) ΕΕ L 272 της 25.10.1996, σ. 36. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

(2) ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003.

- (18) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κυρώσεις που θα επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης του παρόντος κανονισμού και να εξασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις αυτές, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταβολή αποζημίωσης στον ενδιαφερόμενο, θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (19) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι να εξασφαλισθούν υψηλά και ισοδύναμα επίπεδα προστασίας και συνδρομής στα κράτη μέλη και να διασφαλισθεί ότι οι οικονομικοί παράγοντες θα δρουν με εναρμονισμένους όρους στην ενιαία αγορά, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών όρια.
- (20) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (21) Οι ρυθμίσεις περί στενότερης συνεργασίας όσον αφορά τη χρήση του αεροδρομίου του Γιβραλτάρ συμφωνήθηκαν στο Λονδίνο, στις 2 Δεκεμβρίου 1987, από το Βασίλειο της Ισπανίας και το Ηνωμένο Βασίλειο, στο πλαίσιο κοινής δήλωσης των υπουργών Εξωτερικών των δύο χωρών. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την προστασία και την παροχή συνδρομής στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα που ταξιδεύουν αεροπορικά, τόσο για να τα προστατεύσει κατά των διακρίσεων όσο και για να διασφαλίσει ότι λαμβάνουν συνδρομή.
2. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού ισχύουν για τα άτομα με αναπηρία και για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα που χρησιμοποιούν ή έχουν την πρόθεση να χρησιμοποιήσουν εμπορικές υπηρεσίες αεροπορικής μεταφοράς επιβατών, με αναχώρηση από, διέλευση από, ή άφιξη σε αερολιμένα, όταν ο αερολιμένας ευρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους όπου ισχύει η συνθήκη.
3. Τα άρθρα 3, 4 και 10 έχουν επίσης εφαρμογή για τους επιβάτες που αναχωρούν από αερολιμένα ευρισκόμενο σε τρίτη χώρα με προορισμό αερολιμένα ευρισκόμενο στο έδαφος κράτους μέλους όπου ισχύει η συνθήκη, εφόσον την πτήση εκτελεί κοινοτικός αερομεταφορέας.
4. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τα δικαιώματα των επιβατών που έχουν θεσπισθεί με την οδηγία 90/314/ΕΟΚ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 261/2004.

5. Κατά το μέτρο που οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού συγκρούονται με τις διατάξεις της οδηγίας 96/67/ΕΚ, υπερισχύει ο παρών κανονισμός.

6. Η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού στον αερολιμένα του Γιβραλτάρ εννοείται ότι δεν θίγει τις αντίστοιχες νομικές θέσεις του Βασιλείου της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου σε ό, τι αφορά τη διαμάχη για την κυριαρχία επί του εδάφους στο οποίο ευρίσκεται ο αερολιμένας.

7. Η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού στον αερολιμένα του Γιβραλτάρ αναστέλλεται μέχρις ότου τεθούν σε ισχύ οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στην κοινή δήλωση των υπουργών Εξωτερικών του Βασιλείου της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της 2ας Δεκεμβρίου 1987. Οι κυβερνήσεις της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου θα ενημερώσουν το Συμβούλιο για την εν λόγω ημερομηνία έναρξης ισχύος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

- α) «άτομο με αναπηρία» ή «άτομο με μειωμένη κινητικότητα», οποιοδήποτε πρόσωπο, η κινητικότητα του οποίου είναι μειωμένη κατά τη χρήση των μεταφορικών μέσων, λόγω οποιασδήποτε σωματικής αναπηρίας (αισθητήριας ή κινητικής, μόνιμης ή προσωρινής), διανοητικής ανικανότητας ή αδυναμίας, ή λόγω οποιασδήποτε άλλης αιτίας ανικανότητας ή ηλικίας, και η κατάσταση του οποίου απαιτεί κατάλληλη προσοχή και προσαρμογή των προσφερόμενων σε όλους τους επιβάτες υπηρεσιών στις ιδιαίτερες ανάγκες του προσώπου αυτού·
- β) «αερομεταφορέας», κάθε επιχείρηση αεροπορικών μεταφορών με έγκυρη άδεια εκμετάλλευσής·
- γ) «πραγματικός αερομεταφορέας», ο αερομεταφορέας που εκτελεί ή σκοπεύει να εκτελέσει πτήση βάσει σύμβασης μεταφοράς με επιβάτη ή για λογαριασμό άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου το οποίο έχει σύμβαση μεταφοράς με τον επιβάτη αυτόν·
- δ) «κοινοτικός αερομεταφορέας», ο αερομεταφορέας που διαθέτει έγκυρη άδεια εκμετάλλευσής την οποία έχει χορηγήσει κράτος μέλος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2407/92 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1992, περί της εκδόσεως αδειών των αερομεταφορέων ⁽¹⁾·
- ε) «ταξιδιωτικός πράκτορας», εξαιρουμένου του αερομεταφορέα, ο διοργανωτής ή ο πωλητής υπό την έννοια του άρθρου 2 σημεία 2 και 3 της οδηγίας 90/314/ΕΟΚ·
- στ) «φορέας διαχείρισης του αερολιμένα» ή «φορέας διαχείρισης», ο φορέας ο οποίος με βάση την εθνική νομοθεσία έχει κυρίως ως αποστολή τη διοίκηση και τη διαχείριση των αερολιμενικών υποδομών και το συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των διαφόρων αερομεταφορέων που χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο αερολιμένα ή σύστημα αερολιμενών·

(¹) ΕΕ L 240 της 24.8.1992, σ. 1.

- ζ) «χρήστης αερολιμένα», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο υπεύθυνο για την αεροπορική μεταφορά επιβατών από ή προς το συγκεκριμένο αερολιμένα·
- η) «επιτροπή χρηστών του αερολιμένα», η επιτροπή εκπροσώπησης των χρηστών του αερολιμένα ή των οργανώσεων εκπροσώπησης τους·
- θ) «κράτηση», η κατοχή από τον επιβάτη εισιτηρίου ή άλλου αποδεικτικού στοιχείου, το οποίο δείχνει ότι η κράτηση έχει γίνει δεκτή και καταγράφει από τον αερομεταφορέα ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα·
- ι) «αερολιμένας», κάθε χώρος διαρρυθμισμένος ειδικά για την προσγείωση, την απογείωση και τους ελιγμούς αεροσκαφών, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συναφών εγκαταστάσεων για τις ανάγκες της κίνησης και της εξυπηρέτησης των αεροσκαφών και των υπηρεσιών και των εγκαταστάσεων που υποβοηθούν τις εμπορικές αεροπορικές υπηρεσίες·
- ια) «χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων του αερολιμένα», ο χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων που ευρίσκεται εντός των ορίων του αερολιμένα ή υπό τον άμεσο έλεγχο του φορέα διαχείρισης ενός αερολιμένα, και ο οποίος εξυπηρετεί άμεσα τους επιβάτες που χρησιμοποιούν τον εν λόγω αερολιμένα·
- ιβ) «εμπορική υπηρεσία αεροπορικής μεταφοράς επιβατών», η υπηρεσία εναέριας μεταφοράς επιβατών η οποία παρέχεται από αερομεταφορέα, μέσω τακτικής ή μη τακτικής πτήσης παρεχόμενης στο ευρύ κοινό έναντι τιμήματος, είτε μόνη είτε στο πλαίσιο πακέτου.

Άρθρο 3

Πρόληψη άρνησης μεταφοράς

Οι αερομεταφορείς ή οι πράκτορές τους ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες δεν αρνούνται λόγω αναπηρίας ή μειωμένης κινητικότητας του επιβάτη:

- α) την αποδοχή κράτησης για πτήση που αναχωρεί από ή φτάνει σε αερολιμένα όπου ισχύει ο παρών κανονισμός·
- β) την επιβίβαση ατόμου με αναπηρία ή ατόμου με μειωμένη κινητικότητα στον αερολιμένα αυτόν, υπό τον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος έχει έγκυρο εισιτήριο και κράτηση.

Άρθρο 4

Παρακλίσεις, ειδικοί όροι και πληροφόρηση

1. Παρά τις διατάξεις του άρθρου 3, οι αερομεταφορείς ή οι πράκτορές τους ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες μπορούν να αρνούνται, για λόγους αναπηρίας ή μειωμένης κινητικότητας, την αποδοχή κράτησης ατόμου με αναπηρία ή ατόμου με μειωμένη κινητικότητα μόνον στις εξής περιπτώσεις:

- α) για να συμμορφωθούν προς τις ισχύουσες απαιτήσεις ασφαλείας που ορίζει το διεθνές, κοινοτικό ή εθνικό δικαίο, ή τις απαιτήσεις ασφαλείας που ορίζει η αρχή η οποία εξέδωσε το πιστοποιητικό του αερομεταφορέα προς το συγκεκριμένο αερομεταφορέα·

- β) εάν το μέγεθος του αεροσκάφους ή των θυρών του καθιστά φυσικώς αδύνατη την επιβίβαση ή μεταφορά του ατόμου με αναπηρία ή του ατόμου με μειωμένη κινητικότητα.

Σε περίπτωση άρνησης αποδοχής μιας κράτησης για τους λόγους που εκτίθενται στα στοιχεία α) ή β) του πρώτου εδαφίου, ο αερομεταφορέας, ο πράκτοράς του ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας καταβάλλει εύλογες προσπάθειες να προσφέρει αποδεκτή εναλλακτική λύση στο εν λόγω άτομο.

Το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα, το οποίο δεν έγινε δεκτό προς επιβίβαση λόγω της αναπηρίας του ή της μειωμένης κινητικότητάς του, καθώς και το άτομο που το συνοδεύει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, έχει το δικαίωμα να ζητήσει επιστροφή χρημάτων ή μεταφορά με άλλη πτήση, όπως ορίζει το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004. Το δικαίωμα της επιλογής πτήσης επιστροφής ή μεταφοράς με άλλη πτήση εξαρτάται από την τήρηση όλων των απαιτήσεων ασφαλείας.

2. Υπό τους ίδιους όρους με αυτούς που εκτίθενται στο στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, ο αερομεταφορέας, ο πράκτοράς του ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας μπορεί να απαιτήσει το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα να συνοδεύεται από άλλο πρόσωπο το οποίο δύναται να παρέχει τη συνδρομή που χρειάζεται το άτομο με αναπηρία ή το άτομο με μειωμένη κινητικότητα.

3. Ο αερομεταφορέας ή ο πράκτοράς του γνωστοποιεί, με προσιτό τρόπο και τουλάχιστον στις ίδιες γλώσσες που είναι διαθέσιμες στους άλλους επιβάτες, τους όρους ασφαλείας που ισχύουν για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία ή ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, καθώς και τους τυχόν περιορισμούς μεταφοράς τους ή εξοπλισμού μετακίνησής τους λόγω του μεγέθους του αεροσκάφους. Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες γνωστοποιούν αμέσως, εφόσον τους ζητηθεί, τους εν λόγω όρους ασφαλείας και περιορισμούς για πτήσεις που περιλαμβάνουν τα οργανωμένα ταξίδια και οι οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις, τις οποίες οργανώνουν, πωλούν ή προσφέρουν προς πώληση.

4. Όταν ένας αερομεταφορέας ή ο πράκτοράς του ή ένας ταξιδιωτικός πράκτορας εφαρμόζει παρέκκλιση βάσει της παραγράφου 1 ή 2, ενημερώνει γραπτώς το ενδιαφερόμενο άτομο με αναπηρία ή άτομο με μειωμένη κινητικότητα για τους σχετικούς λόγους. Κατόπιν αιτήσεως, ο αερομεταφορέας ή ο πράκτοράς του ή ένας ταξιδιωτικός πράκτορας γνωστοποιεί τους λόγους αυτούς γραπτώς στα άτομα με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

Άρθρο 5

Καθορισμός σημείων άφιξης και αναχώρησης

1. Σε συνεργασία με τους χρήστες των αερολιμένων, μέσω της επιτροπής χρηστών του αερολιμένα όπου αυτή υφίσταται, και τις αντίστοιχες οργανώσεις που εκπροσωπούν άτομα με αναπηρία ή άτομα με μειωμένη κινητικότητα, ο φορέας διαχείρισης ενός αερολιμένου, αφού λάβει υπόψη τις τοπικές συνθήκες, καθορίζει σημεία άφιξης και αναχώρησης εντός των ορίων του αερολιμένου ή σε σημείο που ευρίσκεται υπό τον άμεσο έλεγχο του φορέα

διαχείρισης, τόσο εντός όσο και εκτός των κτιρίων του αεροσταθμού, στα οποία τα άτομα με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα μπορούν, με ευκολία, να ανακοινώνουν την άφιξή τους στον αερολιμένα και να ζητούν βοήθεια.

2. Τα σημεία άφιξης και αναχώρησης της παραγράφου 1 είναι σεσημασμένα ευκρινώς, παρέχουν δε βασικές πληροφορίες για τον αερολιμένα σε προσιτή μορφή.

Άρθρο 6

Διαβίβαση πληροφοριών

1. Οι αερομεταφορείς, οι πράκτορές τους ή οι ταξιδιωτικοί πράκτορες λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την παραλαβή, σε όλα τα σημεία πώλησης στο έδαφος κράτους μέλους όπου ισχύει η συνθήκη, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης από τηλεφώνου ή μέσω του διαδικτύου, κοινοποιήσεων από άτομα με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα για την ανάγκη συνδρομής.

2. Όταν ένας αερομεταφορέας, ο πράκτοράς του ή ταξιδιωτικός πράκτορας παραλαμβάνει κοινοποίηση για την ανάγκη συνδρομής, τουλάχιστον 48 ώρες πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης της πτήσης, διαβιβάζει τη σχετική πληροφορία τουλάχιστον 36 ώρες πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης της πτήσης:

- a) στους φορείς διαχείρισης των αερολιμένων αναχώρησης, άφιξης και ανταπόκρισης, και
- β) στον πραγματικό αερομεταφορέα της πτήσης, εφόσον η κράτηση δεν έχει γίνει στον εν λόγω αερομεταφορέα, εκτός αν τη στιγμή της κοινοποίησης δεν είναι γνωστή η ταυτότητα του πραγματικού αερομεταφορέα, περίπτωση κατά την οποία η πληροφορία διαβιβάζεται το συντομότερο δυνατόν.

3. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, πλην εκείνων της παραγράφου 2, ο αερομεταφορέας ή ο ταξιδιωτικός πράκτορας διαβιβάζουν την πληροφορία, το συντομότερο δυνατόν.

4. Το δυνατόν συντομότερο μετά την αναχώρηση της πτήσης, ο πραγματικός αερομεταφορέας της πτήσης ενημερώνει το φορέα διαχείρισης του αερολιμένα προορισμού, εφόσον ο αερολιμένας αυτός βρίσκεται στην επικράτεια κράτους μέλους όπου ισχύει η συνθήκη, για τον αριθμό ατόμων με αναπηρία και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα που χρειάζονται την παροχή της συνδρομής που καθορίζεται στο παράρτημα I και για τη φύση της εν λόγω συνδρομής.

Άρθρο 7

Δικαίωμα στην παροχή συνδρομής σε αερολιμένες

1. Όταν άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα αφικνείται σε αερολιμένα για διενέργεια αεροπορικού ταξιδιού, ο φορέας διαχείρισης του αερολιμένα είναι υπεύθυνος για την παροχή της συνδρομής που καθορίζεται στο παράρτημα I, έτσι ώστε ο ενδιαφερόμενος να πετάξει με την πτήση για την οποία έχει κράτηση, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν κοινοποιηθεί στον αντίστοιχο

αερομεταφορέα, τον αντιπρόσωπό του ή ταξιδιωτικό πράκτορα οι ιδιαίτερες ανάγκες για την παροχή συνδρομής στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον 48 ώρες πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης της πτήσης. Η κοινοποίηση αυτή καλύπτει επίσης την πτήση επιστροφής, εφόσον οι πτήσεις αναχώρησης και επιστροφής έχουν συμφωνηθεί με τον ίδιο αερομεταφορέα.

2. Η συνδρομή σκύλου συνοδείας εξασφαλίζεται, όταν απαιτείται, υπό την προϋπόθεση ότι η κοινοποίησή της έχει γίνει στον αερομεταφορέα, τον πράκτορά του ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις περί της μεταφοράς σκύλων συνοδείας επί του αεροσκάφους, εφόσον αυτές υπάρχουν.

3. Εφόσον δεν γίνει κοινοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 1, ο φορέας διαχείρισης καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια να παράσχει τη συνδρομή που καθορίζεται στο παράρτημα I, έτσι ώστε ο ενδιαφερόμενος να μπορέσει να πετάξει με την πτήση για την οποία έχει κράτηση.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται εφόσον:

- a) ο ενδιαφερόμενος παρουσιασθεί στον έλεγχο εισιτηρίων:
 - i) την προκαθορισμένη ώρα που έχει αναγραφεί (ακόμη και με ηλεκτρονικά μέσα) από τον αερομεταφορέα, τον πράκτορα, ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα,
 - ii) εφόσον δεν καθορίζεται η ώρα, το αργότερο μια ώρα πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης, ή
- β) ο ενδιαφερόμενος φθάσει σε σημείο εντός των ορίων του αερολιμένα καθορισμένο σύμφωνα με το άρθρο 5:
 - i) την προκαθορισμένη ώρα που έχει αναγραφεί (ακόμη και με ηλεκτρονικά μέσα) από τον αερομεταφορέα, τον πράκτορα, ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα,
 - ii) εφόσον δεν καθορίζεται η ώρα, το αργότερο δυο ώρες πριν από τη δημοσιευμένη ώρα αναχώρησης.

5. Όταν άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα διέρχεται από αερολιμένα στον οποίο εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός, ή μεταφέρεται από τον αερομεταφορέα ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα από την πτήση για την οποία έχει κράτηση σε άλλη πτήση, ο φορέας διαχείρισης του αερολιμένα είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της συνδρομής που καθορίζεται στο παράρτημα I, έτσι ώστε ο ενδιαφερόμενος να μπορέσει να πετάξει με την πτήση για την οποία έχει κράτηση.

6. Κατά την αεροπορική άφιξη ατόμου με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα σε αερολιμένα στον οποίο εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός, ο φορέας διαχείρισης του αερολιμένα είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της συνδρομής που καθορίζεται στο παράρτημα I, έτσι ώστε ο ενδιαφερόμενος να μπορέσει να φθάσει στο σημείο αναχώρησης του αερολιμένα κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 5.

7. Η παρεχόμενη συνδρομή εξυπηρετεί, κατά το δυνατόν, τις ειδικές ανάγκες του μεμονωμένου επιβάτη.

Άρθρο 8

Ευθύνη για την παροχή συνδρομής σε αερολιμένας

1. Ο φορέας διαχείρισης αερολιμένα έχει την ευθύνη να εξασφαλίζει ότι στα άτομα με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα η συνδρομή που καθορίζεται στο παράρτημα I παρέχεται χωρίς πρόσθετη χρηματική επιβάρυνση.

2. Ο φορέας διαχείρισης μπορεί να παρέχει τη συνδρομή αυτή ο ίδιος. Εναλλακτικώς, και διατηρώντας πάντα την ευθύνη του, ο φορέας διαχείρισης μπορεί να αναθέτει την παροχή της συνδρομής, με σύμβαση, σε ένα ή περισσότερα άλλα μέρη, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται τα πρότυπα ποιότητας του άρθρου 9 παράγραφος 1. Ο φορέας διαχείρισης μπορεί να συνάπτει μία ή περισσότερες τέτοιες συμβάσεις, με δική του πρωτοβουλία ή ύστερα από αίτημα τρίτου, μεταξύ άλλων ενός αερομεταφορέα, κατόπιν διαβούλευσης με τους χρήστες του αερολιμένα, μέσω της επιτροπής χρηστών του αερολιμένα, εφόσον αυτή υπάρχει, και λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες υπηρεσίες στον εν λόγω αερολιμένα. Ο φορέας διαχείρισης αιτιολογεί εγγράφως τυχόν αρνητική απάντηση στο αίτημα αυτό.

3. Ο φορέας διαχείρισης αερολιμένα μπορεί, για τη χρηματοδότηση της συνδρομής αυτής και χωρίς να εισάγει διακρίσεις, να εισπράττει ειδική χρηματική επιβάρυνση από τους χρήστες του αερολιμένα.

4. Η ειδική αυτή χρηματική επιβάρυνση είναι εύλογη, ανάλογη του κόστους, διαφανής και καθορίζεται από το φορέα διαχείρισης του αερολιμένα σε συνεργασία με τους χρήστες του αερολιμένα, μέσω της επιτροπής χρηστών του αερολιμένα, εφόσον αυτή υπάρχει, ή μέσω οιοδήποτε άλλου αρμόδιου οργάνου. Η χρηματική επιβάρυνση κατανέμεται μεταξύ των χρηστών του αερολιμένα κατ' αναλογία του ολικού αριθμού του συνόλου των επιβατών που μεταφέρει καθέναν από αυτούς από και προς τον αερολιμένα.

5. Ο φορέας διαχείρισης ενός αερολιμένα διαχωρίζει τους λογαριασμούς των δραστηριοτήτων που αφορούν την παροχή συνδρομής σε άτομα με αναπηρία και σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα από τους λογαριασμούς των υπολοίπων δραστηριοτήτων του, σύμφωνα με την τρέχουσα εμπορική πρακτική.

6. Ο φορέας διαχείρισης ενός αερολιμένα διαθέτει στους χρήστες του αερολιμένα, μέσω της επιτροπής χρηστών του αερολιμένα, εφόσον αυτή υπάρχει, ή μέσω οιοδήποτε άλλου αρμόδιου οργάνου, καθώς και μέσω των φορέων εφαρμογής του άρθρου 14, ελεγμένη ετήσια ανασκόπηση των εισπραχθεισών χρηματικών επιβαρύνσεων και των καταβληθέντων εξόδων που αφορούν την παρεχόμενη συνδρομή σε άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

Άρθρο 9

Ποιοτικά πρότυπα συνδρομής

1. Εξαιρουμένων των αερολιμένων με ετήσια εμπορική κίνηση επιβατών κάτω των 150 000, ο φορέας διαχείρισης καθορίζει πρότυπα ποιότητας για τη συνδρομή που καθορίζεται στο παράρτημα I και προσδιορίζει τους απαιτούμενους πόρους για την επίτευξή τους, σε συνεργασία με τους χρήστες του αερολιμένα, μέσω της επιτροπής χρηστών του αερολιμένα, εφόσον αυτή υπάρχει, και τις οργανώσεις εκπροσώπησης των επιβατών με αναπηρία και των επιβατών με μειωμένη κινητικότητα.

2. Στον καθορισμό των προτύπων αυτών, λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι πολιτικές και οι κώδικες δεοντολογίας που αναγνωρίζονται διεθνώς σχετικά με τη διευκόλυνση μεταφοράς ατόμων με αναπηρία ή ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, και κυρίως ο κώδικας συμπεριφοράς για τις υπηρεσίες εδάφους για άτομα με μειωμένη κινητικότητα της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Πολιτικής Αεροπορίας.

3. Ο φορέας διαχείρισης του αερολιμένα δημοσιεύει τα πρότυπα ποιότητας που έχει καθορίσει.

4. Ένας αερομεταφορέας και ο φορέας διαχείρισης του αερολιμένα μπορούν να συμφωνήσουν ότι, στους επιβάτες που μεταφέρει ο αερομεταφορέας από και προς τον αερολιμένα, ο φορέας διαχείρισης παρέχει συνδρομή υψηλότερων προτύπων από τα πρότυπα της παραγράφου 1 ή ότι παρέχει υπηρεσίες πρόσθετες των υπηρεσιών που καθορίζονται στο παράρτημα I.

5. Για τη χρηματοδότηση εκατέρας των περιπτώσεων, ο φορέας διαχείρισης μπορεί να εισπράττει χρηματική επιβάρυνση από τον αερομεταφορέα επιπρόσθετη εκείνης του άρθρου 8 παράγραφος 3, η οποία είναι διαφανής, ανάλογη του κόστους και καθορίζεται κατόπιν διαβούλευσης με τον ενδιαφερόμενο αερομεταφορέα.

Άρθρο 10

Παροχή συνδρομής από τους αερομεταφορείς

Οι αερομεταφορείς παρέχουν δωρεάν τη συνδρομή που καθορίζεται στο παράρτημα II σε άτομα με αναπηρία ή άτομα με μειωμένη κινητικότητα, τα οποία αναχωρούν, αφικνούνται ή διέρχονται από έναν αερολιμένα στον οποίο εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός, υπό την προϋπόθεση ότι τα άτομα αυτά πληρούν τους όρους του άρθρου 7 παράγραφοι 1, 2 και 4.

Άρθρο 11

Εκπαίδευση

Οι αερομεταφορείς και οι φορείς διαχείρισης των αερολιμένων:

- α) διασφαλίζουν ότι όλα τα μέλη του προσωπικού τους, συμπεριλαμβανομένων των απασχολούμενων από τυχόν υπεργολάβους, τα οποία παρέχουν άμεση συνδρομή στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, γνωρίζουν πώς να ανταποκριθούν στις ανάγκες των ατόμων με διάφορες αναπηρίες ή κινητικούς περιορισμούς·
- β) παρέχουν κατάρτιση για τη γνώση και την ισότιμη αντιμετώπιση της μειονεξίας σε όλα τα μέλη του προσωπικού τους που εργάζονται στον αερολιμένα και τα οποία έχουν άμεση επαφή με το ταξιδιωτικό κοινό·
- γ) διασφαλίζουν ότι, κατά την πρόσληψή τους, όλοι οι νέοι υπάλληλοι εκπαιδεύονται σε θέματα ατόμων με αναπηρία και ότι το προσωπικό τους παρακολουθεί επαναληπτικά εκπαιδευτικά μαθήματα, όταν απαιτείται.

Άρθρο 12

Αποζημίωση για την απώλεια αναπηρικών αμαξιδίων, λοιπού κινητικού εξοπλισμού και εξοπλισμού που συμβάλλει στη διευκόλυνση της κινητικότητας

Σε περιπτώσεις όπου κατά τη διεκπεραίωση στον αερολιμένα ή κατά τη μεταφορά στο αεροσκάφος χάνονται ή υφίστανται ζημία

αναπηρικά αμαξίδια, λοιπός κινητικός εξοπλισμός και εξοπλισμός που συμβάλλει στη διευκόλυνση της κινητικότητας, στον επιβατή στον οποίο ανήκει ο εν λόγω εξοπλισμός χορηγείται αποζημίωση, σύμφωνα με το διεθνές, το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 13

Αποκλεισμός αποποίησης

Οι υποχρεώσεις έναντι των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό δεν περιορίζονται ούτε γίνονται αντικείμενο αποποίησης.

Άρθρο 14

Ο φορέας επιβολής της εφαρμογής και τα καθήκοντά του

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει φορέα ή φορείς που είναι υπεύθυνοι για την επιβολή της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού για τις πτήσεις που αναχωρούν από αερολιμένες ευρισκόμενες στην επικράτειά τους ή φθάνουν σε αυτούς. Ο εν λόγω φορέας ή φορείς λαμβάνουν, κατά περίπτωση, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι τηρούνται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης προς τα πρότυπα ποιότητας του άρθρου 9 παράγραφος 1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τον φορέα ή τους φορείς που έχουν ορίσει.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν, κατά περίπτωση, ώστε ο φορέας ή οι φορείς επιβολής της εφαρμογής που ορίζονται βάσει της παραγράφου 1 να εξασφαλίζουν επίσης την ικανοποιητική εφαρμογή του άρθρου 8, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις διατάξεις για τα τέλη προκειμένου να αποφεύγεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός. Μπορούν επίσης να ορίζουν ειδικό φορέα για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 15

Διαδικασία καταγγελίας

1. Ένα άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα, το οποίο θεωρεί ότι παραβιάστηκε ο παρών κανονισμός, ενημερώνει για το ζήτημα αυτό το φορέα διαχείρισης του αερολιμένα ή τον αρμόδιο αερομεταφορέα, ανάλογα με την περίπτωση.

2. Εάν το άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα δεν λάβει ικανοποίηση κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορεί να υποβάλλει σε κάθε φορέα ή φορείς που έχουν ορισθεί βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 1, ή σε κάθε άλλον αρμόδιο φορέα που έχει ορισθεί

από κράτος μέλος καταγγελία, προβάλλοντας παράβαση του παρόντος κανονισμού.

3. Ένας φορέας σε κράτος μέλος που δέχεται καταγγελία για ζήτημα που εμπίπτει στην αρμοδιότητα ορισμένου φορέα άλλου κράτους μέλους, διαβιβάζει την καταγγελία στο φορέα αυτού του άλλου κράτους μέλους.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την ενημέρωση των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα σχετικά με τα δικαιώματά τους βάσει του παρόντος κανονισμού και για τη δυνατότητά τους να υποβάλλουν καταγγελία στον φορέα ή στους φορείς που έχουν ορισθεί.

Άρθρο 16

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις ισχύουσες κυρώσεις για τις παραβιάσεις του παρόντος κανονισμού και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των εν λόγω κανόνων. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή. Κοινοποιούν επίσης στην Επιτροπή αμελλητί κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση που τις επηρεάζει.

Άρθρο 17

Έκθεση

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία και τα αποτελέσματα του παρόντος κανονισμού έως την 1η Ιανουαρίου 2010. Η έκθεση συνοδεύεται, εφόσον κριθεί απαραίτητο, από νομοθετικές προτάσεις για τη λεπτομερέστερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού ή την αναθεώρησή του.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις 26 Ιουλίου 2008 εκτός από τα άρθρα 3 και 4, που εφαρμόζονται από τις 26 Ιουλίου 2007.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 5 Ιουλίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

P. LEHTOMÄKI

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Παροχή συνδρομής υπό την ευθύνη των φορέων διαχείρισης των αερολιμένων

Συνδρομή και διευθετήσεις ούτως ώστε τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα να μπορούν:

- να γνωστοποιούν την άφιξή τους σε έναν αερολιμένα και να ζητούν συνδρομή σε καθορισμένα σημεία εντός και εκτός των κτιρίων των αεροσταθμών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5,
- να μεταβαίνουν από ένα καθορισμένο σημείο στη θυρίδα ελέγχου των εισιτηρίων,
- να περνούν από τον έλεγχο των εισιτηρίων και αποσκευών,
- να μεταβαίνουν από τη θυρίδα ελέγχου των εισιτηρίων στο αεροσκάφος, αφού ολοκληρώσουν τις διαδικασίες εξόδου, τελωνείου και ασφαλείας,
- να επιβιβάζονται στο αεροσκάφος, με ανελκυστήρες, αναπηρικές πολυθρόνες ή με άλλη απαιτούμενη βοήθεια, κατά περίπτωση,
- να μεταβαίνουν από τη θύρα του αεροσκάφους στο κάθισμά τους,
- να τακτοποιούν και να ανακτούν την αποσκευή τους μέσα στο αεροσκάφος,
- να μεταβαίνουν από το κάθισμά τους στην έξοδο του αεροσκάφους,
- να αποβιβάζονται από το αεροσκάφος, με ανελκυστήρες, αναπηρικές πολυθρόνες ή με άλλη απαιτούμενη βοήθεια, κατά περίπτωση,
- να μεταβαίνουν από το αεροσκάφος στο χώρο παραλαβής των αποσκευών, αφού ολοκληρώσουν τις διαδικασίες εξόδου, τελωνείου και ασφαλείας,
- να μεταβαίνουν από το χώρο παραλαβής των αποσκευών σε καθορισμένο σημείο,
- να παίρνουν τις πτήσεις ανταπόκρισης όταν διέρχονται από έναν αερολιμένα, με την παροχή συνδρομής στον αέρα, στο έδαφος και εντός και μεταξύ των αεροσταθμών, εφόσον χρειάζεται,
- να μετακινούνται στις τουαλέτες, εφόσον παρίσταται ανάγκη.

Όταν ένα άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα συνεπικουρείται από συνοδό, στον συνοδό αυτό πρέπει, αν ζητηθεί, να επιτρέπεται να παρέχει την απαραίτητη συνδρομή στον αερολιμένα και κατά την επιβίβαση και αποβίβαση.

Επίγεια διαχείριση όλου του απαραίτητου εξοπλισμού μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένου εξοπλισμού, όπως ηλεκτρικά αναπηρικά αμαξίδια (με την προϋπόθεση 48ωρης προειδοποίησης και ανάλογα με τους περιορισμούς χώρου μέσα στο αεροσκάφος και υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας για τα επικίνδυνα υλικά).

Προσωρινή αντικατάσταση ζημιωθέντος ή απολεσθέντος εξοπλισμού μεταφοράς, αν και όχι απαραίτητως με όμοιο.

Επίγεια εξυπηρέτηση σκύλων-συνοδών, οσάκις ενδεικνύται.

Ανακοίνωση των απαιτούμενων πληροφοριών επιβίβασης σε προσβάσιμη μορφή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Παροχή συνδρομής από τους αερομεταφορείς

Μεταφορά σκύλων-συνοδών μέσα στο θάλαμο επιβατών, υπό την επιφύλαξη των εθνικών κανονισμών.

Επιπροσθέτως του ιατρικού εξοπλισμού, μεταφορά έως δύο τεμαχίων εξοπλισμού μεταφοράς ανά άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρικών αναπηρικών αμαξιδίων (με την προϋπόθεση 48ωρης προειδοποίησης και ανάλογα με τους περιορισμούς χώρου μέσα στο αεροσκάφος και υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας για τα επικίνδυνα υλικά).

Ανακοίνωση των ουσιωδών πληροφοριών επιβίβασης σε προσβάσιμη μορφή.

Καταβολή κάθε εύλογης προσπάθειας για τη ρύθμιση του καθίσματος αναλόγως των αναγκών των συγκεκριμένων ατόμων με αναπηρία ή ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, εφόσον ζητηθεί, υπό την επιφύλαξη των απαιτήσεων ασφαλείας και της διαθεσιμότητας.

Συνδρομή κατά τη μετακίνηση στις τουαλέτες, εφόσον ζητηθεί.

Όταν άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα συνεπικουρείται από συνοδό, ο αερομεταφορέας καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να δώσει στον συνοδό αυτό μια θέση δίπλα στο άτομο με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα.

ΟΔΗΓΙΑ 2006/52/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 5ης Ιουλίου 2006

σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 95/2/ΕΚ για τα πρόσθετα τροφίμων πλην των χρωστικών και των γλυκαντικών και της οδηγίας 94/35/ΕΚ για τα γλυκαντικά που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στα τρόφιμα

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα πρόσθετα τροφίμων επιτρέπεται να εγκρίνονται για χρήση στα τρόφιμα μόνον εάν είναι σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 89/107/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα πρόσθετα που μπορούν να χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα τα οποία προορίζονται για ανθρώπινη διατροφή⁽³⁾.
- (2) Η οδηγία 95/2/ΕΚ⁽⁴⁾ περιλαμβάνει κατάλογο των προσθέτων τροφίμων, τα οποία επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται στην Κοινότητα και καθορίζει τους όρους χρήσης τους.
- (3) Η οδηγία 94/35/ΕΚ⁽⁵⁾ περιλαμβάνει κατάλογο των γλυκαντικών, τα οποία επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται στην Κοινότητα και καθορίζει τους όρους χρήσης τους.
- (4) Από την έκδοση των οδηγιών 95/2/ΕΚ και 94/35/ΕΚ μέχρι σήμερα έχουν σημειωθεί τεχνικές εξελίξεις στον τομέα των πρόσθετων των τροφίμων. Οι εν λόγω οδηγίες θα πρέπει να προσαρμοστούν στις εξελίξεις αυτές.
- (5) Με βάση γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την ασφάλεια των τροφίμων (EFSA) της 26ης Νοεμβρίου 2003, γίνονται τροποποιήσεις στις ισχύουσες εγκρίσεις, προκειμένου να διατηρηθούν οι νιτροζαμίνες σε όσο το δυνατόν

χαμηλότερα επίπεδα, με τη μείωση των νιτροδών και νιτρικών αλάτων που προστίθενται στα τρόφιμα, διατηρώντας συγχρόνως τη μικροβιολογική ασφάλεια των προϊόντων διατροφής. Η EFSA συνιστά τα επίπεδα των νιτροδών και νιτρικών αλάτων να καθορίζονται στη νομοθεσία ως «προστιθέμενη ποσότητα». Η EFSA θεωρεί ότι στην ανασταλτική δράση κατά του *C. botulinum* συμβάλλει η προστιθέμενη ποσότητα νιτροδών αλάτων και όχι η ποσότητα καταλοίπων. Οι ισχύουσες διατάξεις θα πρέπει να τροποποιηθούν κατά τρόπον ώστε τα μέγιστα επιτρεπόμενα επίπεδα, όπως αναφέρονται από την EFSA, στα μη θερμικώς επεξεργασμένα ή στα θερμικώς επεξεργασμένα προϊόντα κρέατος, στο τυρί και στα ψάρια να ορίζονται ως προστιθέμενες ποσότητες. Κατ' εξαίρεση ωστόσο, για ορισμένα προϊόντα κρέατος που παρασκευάζονται με παραδοσιακό τρόπο θα πρέπει να ορίζονται μέγιστα επίπεδα καταλοίπων, υπό τον όρο ότι τα προϊόντα προσδιορίζονται και επισημαίνονται δεόντως. Με τα οριζόμενα επίπεδα θα πρέπει να εξασφαλίζεται η μη υπέρβαση της αποδεκτής ημερήσιας δόσης (ΑΗΔ) που έχει ορίσει από το 1990 η επιστημονική επιτροπή τροφίμων. Τα προϊόντα που δεν κατονομάζονται μεν ρητά στην παρούσα οδηγία, παρασκευάζονται όμως κατά παράδοση με παρόμοιο τρόπο (δηλαδή, τα παρόμοια προϊόντα) μπορούν, εφόσον απαιτείται, να ταξινομούνται σε κατηγορίες σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 95/2/ΕΚ. Όσον αφορά το τυρί, το επίπεδο θα πρέπει να ορίζεται ως προστιθέμενη ποσότητα στο γάλα από το οποίο παρασκευάζεται το τυρί. Εάν χρησιμοποιείται διαδικασία κατά την οποία η προσθήκη νιτρικών αλάτων γίνεται μετά την αφαίρεση του ορού γάλακτος και την προσθήκη ύδατος, αυτή θα πρέπει να καταλήγει σε επίπεδα όμοια με αυτά που θα είχαν επιτευχθεί εάν τα νιτρικά άλατα είχαν προστεθεί απευθείας στο γάλα από το οποίο παρασκευάζεται το τυρί.

- (6) Με την οδηγία 2003/114/ΕΚ που τροποποιεί την οδηγία 95/2/ΕΚ ζητήθηκε από την Επιτροπή και την EFSA να επανεξετάσουν τους όρους χρήσης των προσθέτων E 214 έως E 219 p-υδροξυβενζοϊκές ενώσεις και των αλάτων νατρίου των ουσιών αυτών πριν από την 1η Ιουλίου 2004. Η EFSA αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια των p-υδροξυβενζοϊκών ενώσεων και διατύπωσε τη γνώμη της στις 13 Ιουλίου 2004. Η EFSA καθόρισε μια γενική (για το σύνολο της ομάδας) ΑΗΔ 0-10 mg/kg βάρους σώματος για το άθροισμα των μεθυλεστερών και αιθυλεστερών του p-υδροξυβενζοϊκού οξέος και των αλάτων νατρίου των ουσιών αυτών. Η EFSA έκρινε ότι το 4-υδροξυβενζοϊκό προπύλιο δεν θα έπρεπε να περιληφθεί στην εν λόγω ομάδα ΑΗΔ, διότι το 4-υδροξυβενζοϊκό προπύλιο, σε αντίθεση με το 4-υδροξυβενζοϊκό μεθύλιο και το 4-υδροξυβενζοϊκό αιθύλιο, έχει επίδραση στις σεξουαλικές ορμόνες και στα αναπαραγωγικά όργανα νεαρών αρσενικών αρουραίων. Συνεπώς, η EFSA δεν ήταν σε θέση να συστήσει ΑΗΔ για το 4-υδροξυβενζοϊκό προπύλιο λόγω της έλλειψης σαφούς επιπέδου στο οποίο δεν παρατηρούνται επιβλαβείς επιδράσεις (no-observed-adverse-effect-level — NOAEL). Είναι σκόπιμο να διαγραφούν από την οδηγία 95/2/ΕΚ, το E 216 p-υδροξυβενζοϊκό προπύλιο και το E 217 p-υδροξυβενζοϊκό προπύλιο άλας με νάτριο. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να απαγορευθεί η χρήση p-υδροξυβενζοϊκών ενώσεων σε υγρά διατηρητικά συμπληρώματα διατροφής.

⁽¹⁾ ΕΕ C 255 της 14.10.2005, σ. 59.

⁽²⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2005 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 2ας Ιουνίου 2006.

⁽³⁾ ΕΕ L 40 της 11.2.1989, σ. 27. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 61 της 18.3.1995, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2003/114/ΕΚ (ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 58).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 237 της 10.9.1994, σ. 3. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2003/115/ΕΚ (ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 65).

- (7) Η απόφαση 2004/374/EK της Επιτροπής⁽¹⁾ ανέστειλε τη διάθεση στην αγορά και την εισαγωγή ζελεδομπουκίτσων, οι οποίες περιέχουν πρόσθετα τροφίμων που σχηματίζουν πηκτώματα και τα οποία παράγονται από φύκια και ορισμένα κόμματα, λόγω του κινδύνου πνιγμού τον οποίο εγκυμονούν τα εν λόγω προϊόντα. Κατόπιν αναθεώρησης της απόφασης αυτής, είναι αναγκαίο να απαγορευθεί η χρήση ορισμένων προσθέτων τροφίμων που σχηματίζουν πηκτώματα στις ζελεδομπουκίτσες.
- (8) Η επιστημονική επιτροπή τροφίμων αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια της ερυθριτόλης και διατύπωσε τη γνώμη της στις 5 Μαρτίου 2003. Η επιστημονική επιτροπή τροφίμων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση ερυθριτόλης ως πρόσθετης ουσίας στα τρόφιμα είναι αποδεκτή. Η επιστημονική επιτροπή τροφίμων σημειώνει επίσης ότι η ερυθριτόλη έχει καθαρτική επίδραση, αλλά σε υψηλότερη δόση από τις άλλες πολυόλες. Η ερυθριτόλη έχει πολλές τεχνολογικές μη γλυκαντικές ιδιότητες που είναι σημαντικές για ευρύ φάσμα τροφίμων, από τα ζαχαρώδη έως τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Στις ιδιότητες αυτές περιλαμβάνονται λειτουργίες όπως ενισχυτικό γέυσης, φέρουσα ουσία, υγραντικό μέσο, σταθεροποιητής, πυκνωτικό μέσο, διογκωτικό μέσο και συμπλοκοποιητής. Είναι απαραίτητο να επιτραπεί η χρήση ερυθριτόλης στις ίδιες εφαρμογές τροφίμων με τις άλλες πολυόλες που επιτρέπονται σήμερα. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να τροποποιηθεί η οδηγία 94/35/EK, δεδομένου ότι η ερυθριτόλη μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για γλυκαντικούς σκοπούς, όπως οι άλλες πολυόλες που επιτρέπονται σήμερα.
- (9) Η επιστημονική επιτροπή τροφίμων αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια της ημικυτταρίνης σόγιας και διατύπωσε τη γνώμη της στις 4 Απριλίου 2003. Η επιστημονική επιτροπή τροφίμων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση ημικυτταρίνης σόγιας είναι αποδεκτή σε ορισμένα τρόφιμα, για τα οποία υποβλήθηκε το σχετικό αίτημα, και σε συγκεκριμένα επίπεδα. Είναι, επομένως, σκόπιμο να επιτραπεί η εν λόγω χρήση για ορισμένους σκοπούς. Ωστόσο, για να διευκολυνθεί η κατάσταση για τους αλλεργικούς, η εν λόγω χρήση δεν θα πρέπει να επιτρέπεται σε μη μεταποιημένα τρόφιμα στα οποία δεν αναμένεται η παρουσία καταλοίπων σόγιας. Σε κάθε περίπτωση, οι καταναλωτές θα πρέπει να ενημερώνονται οσάκις τα προϊόντα περιέχουν ημικυτταρίνη παραγόμενη από σόγια, σύμφωνα με την οδηγία 2000/13/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων⁽²⁾.
- (10) Η EFSA αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια της αιθυλοκυτταρίνης και διατύπωσε τη γνώμη της στις 17 Φεβρουαρίου 2004. Η EFSA αποφάσισε να συμπεριλάβει την αιθυλοκυτταρίνη στην ομάδα ΑΗΔ «μη προσδιορισμένη» για τις τροποποιημένες κυτταρίνες, που καθορίστηκε από την επιστημονική επιτροπή τροφίμων. Η κύρια εφαρμογή της αιθυλοκυτταρίνης είναι η χρήση της σε συμπληρώματα διατροφής και σε ενθυλακωμένα αρώματα. Η χρήση αιθυλοκυτταρίνης θα πρέπει, επομένως, να επιτραπεί με τον ίδιο τρόπο όπως και για τις άλλες κυτταρίνες.
- (11) Η EFSA αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια της πουλουλάνης και διατύπωσε τη γνώμη της στις 13 Ιουλίου 2004. Η EFSA έκρινε τη χρήση πουλουλάνης αποδεκτή για την επικάλυψη συμπληρωμάτων διατροφής υπό μορφή καψουλών και δισκίων καθώς και για προϊόντα αρωματισμού της αναπνοής υπό μορφή μεμβρανών. Θα πρέπει, επομένως, να επιτραπούν οι εν λόγω χρήσεις.
- (12) Η EFSA αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια της τριτο-βουτυλο-υδροκινόνης (TBHQ) και εξέδωσε γνώμη στις 12 Ιουλίου 2004. Η EFSA καθόρισε ΑΗΔ 0-0,7 mg/kg σωματικού βάρους για το αντιοξειδωτικό αυτό και διαπίστωσε ότι η χρήση του θα ήταν αποδεκτή για ορισμένα τρόφιμα σε ορισμένα επίπεδα προσθήκης. Θα πρέπει, επομένως, να επιτραπεί το εν λόγω πρόσθετο.
- (13) Η επιστημονική επιτροπή τροφίμων αξιολόγησε τις πληροφορίες για την ασφάλεια του αργιλιούχου σκευτοληλεκτρικού αμύλου και διατύπωσε τη γνώμη της στις 21 Μαρτίου 1997. Η εν λόγω επιτροπή διαπίστωσε ότι η χρήση του προσθέτου αυτού ως συστατικού για τις μικροκάψουλες βιταμινών και καροτενοειδών μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτή. Θα πρέπει, επομένως, να επιτραπεί η χρήση αυτή.
- (14) Κατά την παρασκευή τυριού από ξινόγαλο, προστίθεται στο παστεριωμένο γάλα όξινο ανθρακικό νάτριο (E 500ii), ούτως ώστε να επιτευχθεί κατάλληλη τιμή pH για να αντισταθμιστεί η οξύτητα που προκαλεί το γαλακτικό οξύ και να δημιουργηθούν, με τον τρόπο αυτό, οι απαραίτητες συνθήκες ανάπτυξης για τις καλλιέργειες ωρίμανσης. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να επιτραπεί η χρήση όξινου ανθρακικού νατρίου στο τυρί από ξινόγαλο.
- (15) Σήμερα επιτρέπεται η χρήση ενός μείγματος σορβικών (E 200, E 202 και E 203) και βενζοϊκών ενώσεων (E 210 έως E 213) στις μαγειρεμένες γαρίδες ως συντηρητικών. Η έγκριση αυτή θα πρέπει να επεκταθεί, έτσι ώστε να επιτραπεί η χρήση των ουσιών αυτών σε όλα τα μαγειρεμένα καρκινοειδή και μαλάκια.
- (16) Το διοξειδίο του πυριτίου E 551 επιτρέπεται ως φορέας για τις χρωστικές ουσίες τροφίμων σε μέγιστο επίπεδο 5 %. Θα πρέπει επίσης να επιτραπεί η χρήση διοξειδίου του πυριτίου ως φορέα για τις χρωστικές ουσίες τροφίμων E 171 (διοξείδιο του τιτανίου) και E 172 (οξειδία και υδροξείδια του σιδήρου) σε μέγιστο επίπεδο 90 % σε σχέση με τη χρωστική ουσία.
- (17) Η οδηγία 95/2/EK περιορίζει τη χρήση των προσθέτων που απαριθμούνται στο παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας στο παραδοσιακό γαλλικό ψωμί «*Pain courant français*». Ο ίδιος περιορισμός θα πρέπει να ισχύει και για ένα παρόμοιο παραδοσιακό ουγγρικό ψωμί. Είναι, επίσης, σκόπιμο να επιτραπεί η χρήση ασκορβικού οξέος (E 300), ασκορβικού νατρίου (E 301) και αιθυλενοδιαμινοτετραοξικού ασβεστονατρίου (άλατος του EDTA με ασβεστονάτριο) (E 385) σε ουγγρικούς ηπατοπολτούς (πατέ συκωτιού).
- (18) Είναι σκόπιμο να καταστούν επίκαιρες οι ισχύουσες διατάξεις όσον αφορά τη χρήση θειωδών ενώσεων (E 220 έως E 228) στα βρασμένα καρκινοειδή, τα επιτραπέζια σταφύλια και τα λίτσι.
- (19) Σύμφωνα με αίτημα κράτους μέλους και τη γνώμη της επιστημονικής επιτροπής τροφίμων της 5ης Μαρτίου 2003, η 4-εξυλορεορκινόλη, που είχε επιτραπεί σε εθνικό επίπεδο βάσει της οδηγίας 89/107/ΕΟΚ, θα πρέπει να επιτραπεί σε κοινοτικό επίπεδο.

(1) EE L 118 της 23.4.2004, σ. 70.

(2) EE L 109 της 6.5.2000, σ. 29. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2003/89/EK (EE L 308 της 25.11.2003, σ. 15).

- (20) Η ορολογία που χρησιμοποιείται στην οδηγία 95/2/EK θα πρέπει να προσαρμοσθεί ώστε να ληφθούν υπόψη η οδηγία 89/398/EOK του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1989, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα τρόφιμα που προορίζονται για ειδική διατροφή ⁽¹⁾, η οδηγία 2002/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 2002, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί των συμπληρωμάτων διατροφής ⁽²⁾, και η οδηγία 1999/21/EK της Επιτροπής, της 25ης Μαρτίου 1999, σχετικά με τα διαιτητικά τρόφιμα που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς ⁽³⁾.
- (21) Οι οδηγίες 95/2/EK και 94/35/EK θα πρέπει, επομένως, να τροποποιηθούν αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 95/2/EK τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 1, το στοιχείο γ) της παραγράφου 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

(γ) «φορείς», συμπεριλαμβανομένων των διαλυτών-φορέων, οι ουσίες που χρησιμοποιούνται για τη διάλυση, την αραίωση, τη διασπορά ή άλλη φυσική τροποποίηση προσδότης τροφίμων ή αρτύματος χωρίς να μεταβάλλουν τη λειτουργία του (και χωρίς να ασκούν οι ίδιες τεχνολογικές επιδράσεις) προκειμένου να διευκολύνουν το χειρισμό, την εφαρμογή ή τη χρήση του».
2. Στο άρθρο 3 παράγραφος 2, οι λέξεις «τροφές απογαλακτισμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μεταποιημένες τροφές με βάση τα δημητριακά και παιδικές τροφές».
3. Τα παραρτήματα τροποποιούνται σύμφωνα με το παράρτημα I της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

Το παράρτημα στην οδηγία 94/35/EK τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα II της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 3

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ έως τις 15 Φεβρουαρίου 2008 τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία προκειμένου:

- α) έως τις 15 Φεβρουαρίου 2008 να επιτρέψουν την εμπορία και τη χρήση των προϊόντων που συμμορφώνονται με την παρούσα οδηγία·
- β) έως τις 15 Αυγούστου 2008 να απαγορεύσουν την εμπορία και τη χρήση των προϊόντων που δεν συμμορφώνονται με την παρούσα οδηγία.

Ωστόσο, η εμπορία προϊόντων που δεν συμμορφώνονται προς την παρούσα οδηγία και διατέθηκαν στην αγορά ή επισημάνθηκαν πριν από τις 15 Αυγούστου 2008 επιτρέπεται, μέχρις εξαντλήσεως των αποθεμάτων.

Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων, καθώς και πίνακα αντιστοιχίας αυτών με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 5 Ιουλίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

P. LEHTOMÄKI

⁽¹⁾ ΕΕ L 186 της 30.6.1989, σ. 27. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003.

⁽²⁾ ΕΕ L 183 της 12.7.2002, σ. 51.

⁽³⁾ ΕΕ L 91 της 7.4.1999, σ. 29. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την πράξη προσχώρησης του 2003.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Τα παραρτήματα της οδηγίας 95/2/ΕΚ τροποποιούνται ως εξής:

1. Το παράρτημα Ι τροποποιείται ως εξής:

α) Στην εισαγωγική σημείωση, προστίθεται η ακόλουθη σημείωση:

- «4. Οι ουσίες που περιλαμβάνονται στις καταχωρίσεις για τα E 400, E 401, E 402, E 403, E 404, E 406, E 407, E 407α, E 410, E 412, E 413, E 414, E 415, E 417, E 418 και E 440 δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται σε ζελεδομπουκίτσες οι οποίες νοούνται, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως στερεά ζελέ ζαχαροπλαστικής πολύ μικρού μεγέθους με ημίσκληρο περιβλήμα που καταπίνονται με μια μπουκιά ασκώντας πίεση στο περιβλήμα προκειμένου να εκτιναχθεί το ζελέ στο στόμα.»

β) Στον πίνακα, παρεμβάλλεται η ακόλουθη καταχώριση:

«E 462	Αιθυλοκυτταρίνη»
--------	------------------

2. Το παράρτημα ΙΙ τροποποιείται ως εξής:

α) Η καταχώριση για το «Τυρί που έχει υποστεί ωρίμανση» αντικαθίσταται από την ακόλουθη καταχώριση:

«Τυρί που έχει υποστεί ωρίμανση	E 170 Ανθρακικό ασβέστιο	<i>quantum satis</i>
	E 504 Ανθρακικά άλατα μαγνησίου	
	E 509 Χλωριούχο ασβέστιο	
	E 575 Γλυκονο-δ-λακτόνη	
	E 500ii Όξινο ανθρακικό νάτριο	<i>quantum satis</i> (μόνο για το τυρί από ξινόγαλο)»

β) Στην καταχώριση για το «Pain courant français (γαλλικό ψωμί)», μετά τις λέξεις «Pain courant français (γαλλικό ψωμί)» προστίθενται οι ακόλουθες λέξεις: «Friss búzakenyér, fehér és félbarna kenyerek».

γ) Στην καταχώριση για το «Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras», μετά τις λέξεις «Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras» προστίθενται οι ακόλουθες λέξεις: «Libamáj, libamáj egészben, libamáj tömbben».

3. Το παράρτημα ΙΙΙ τροποποιείται ως εξής:

α) Το τμήμα Α τροποποιείται ως εξής:

- i) στον πίνακα «Σορβικές, βενζοϊκές και p-υδροξυβενζοϊκές ενώσεις», οι καταχωρίσεις για τα «E 216 p-Υδροξυβενζοϊκό προπύλιο» και «E 217 p-Υδροξυβενζοϊκού προπυλίου, άλας με νάτριο» διαγράφονται,

ii) ο πίνακας για τα τρόφιμα τροποποιείται ως εξής:

— Διαγράφονται οι ακόλουθες καταχωρίσεις:

«Μαγειρεμένες γαρίδες				2 000		
Μαγειρεμένες ουρές από ποταμοκαραβίδες και προσυσκευασμένα, μαριναρισμένα και μαγειρεμένα μαλάκια	2 000					
Υγρά διαιτητικά συμπληρώματα διατροφής						2 000»

- Προστίθενται οι ακόλουθες καταχωρίσεις:

«Μαγειρεμένα καρκινοειδή και μαλάκια		1 000		2 000		
Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/ΕΚ (*), που παρέχονται σε υγρή μορφή				2 000		

(* Οδηγία 2002/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 183 της 12.7.2002, σ. 51)».

- Οι λέξεις «Διαιτητικές τροφές για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Διαιτητικές τροφές για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς, όπως ορίζονται στην οδηγία 1999/21/ΕΚ (*).

(* Οδηγία 1999/21/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 91 της 7.4.1999, σ. 29)».

- β) Στο τμήμα Β, ο πίνακας τροφίμων τροποποιείται ως εξής:

- Η καταχώριση «Καρκινοειδή και κεφαλόποδα» αντικαθίσταται από την ακόλουθη καταχώριση:

«Καρκινοειδή και κεφαλόποδα:	
— νωπά, κατεψυγμένα και υπερκατεψυγμένα	150 ⁽¹⁾
— καρκινοειδή των οικογενειών <i>Penaeidae</i> , <i>Solenoceridae</i> , <i>Aristaeidae</i> :	
— έως 80 μονάδες	150 ⁽¹⁾
— από 80 έως 120 μονάδες	200 ⁽¹⁾
— άνω των 120 μονάδων	300 ⁽¹⁾
Καρκινοειδή και κεφαλόποδα	
— μαγειρεμένα	50 ⁽¹⁾
— μαγειρεμένα καρκινοειδή των οικογενειών <i>Penaeidae</i> , <i>-Solenoceridae</i> , <i>Aristaeidae</i> :	
— έως 80 μονάδες	135 ⁽¹⁾
— από 80 έως 120 μονάδες	180 ⁽¹⁾
— άνω των 120 μονάδων	270 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Σε εδώδιμα μέρη.»

- Η καταχώριση «Άμυλο (εκτός από το άμυλο για τροφές απογαλακτισμού, τροφές δεύτερης βρεφικής ηλικίας και τροφές νηπίων)» αντικαθίσταται από την καταχώριση «Άμυλο (εκτός από το άμυλο των παρασκευασμάτων για βρέφη, των παρασκευασμάτων δεύτερης βρεφικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων των μεταποιημένων τροφών με βάση τα δημητριακά, και των τροφών για βρέφη)».

- Προστίθενται οι ακόλουθες καταχωρίσεις:

« <i>Salsicha fresca</i>	450
Επιτραπέζια σταφύλια	10
Νωπά λίτση	10 (σε εδώδιμα μέρη)».

γ) Στο τμήμα Γ, ο πίνακας για τα E 249, E 250, E 251 και E 252 αντικαθίσταται από τον ακόλουθο πίνακα:

«Αριθ. E	Ονομασία	Τρόφιμα	Ανώτατη προστιθέμενη ποσότητα κατά την παρασκευή (εκφραζόμενη ως NaNO ₂)	Ανώτατη ποσότητα ως κατάλοιπο στο τελικό τρόφιμο (εκφραζόμενη ως NaNO ₂)
E 249	Νιτρώδες κάλιο (⁸)	Προϊόντα κρέατος	150 mg/kg	
E 250	Νιτρώδες νάτριο (⁸)	Αποστειρωμένα προϊόντα κρέατος (Fo > 3.00) (⁹)	100 mg/kg	
		Παραδοσιακά προϊόντα κρέατος διατηρημένα με εμβάπτιση (1): <i>Wiltshire bacon</i> (1.1)· <i>Entremeada, entrecosto, chispe, orelheira e cabeça (salgados), toucinho fumado</i> (1.2)· και παρόμοια προϊόντα		175 mg/kg
		<i>Wiltshire ham</i> (1.1)· και παρόμοια προϊόντα		100 mg/kg
		<i>Rohschinken nassgepökelt</i> (1.6)· και παρόμοια προϊόντα		50 mg/kg
		<i>Cured tongue</i> (1.3)		
		Παραδοσιακά προϊόντα κρέατος διατηρημένα με ξηρές μεθόδους (2): <i>Dry cured bacon</i> (2.1)· και παρόμοια προϊόντα		175 mg/kg
		<i>Dry cured ham</i> (2.1)· <i>Jamón curado, paleta curada, lomo embuchado y cecina</i> (2.2)· <i>Presunto, presunto da pá και paio do lombo</i> (2.3)· και παρόμοια προϊόντα		100 mg/kg
		<i>Rohschinken trockengepökelt</i> (2.5)· και παρόμοια προϊόντα		50 mg/kg
		Άλλα προϊόντα κρέατος διατηρημένα με παραδοσιακές μεθόδους (3): <i>Vysočina</i> <i>Selský salám</i> <i>Turistický trvanlivý salám</i> <i>Poličan</i> <i>Herkules</i> <i>Lovecký salám</i> <i>Dunajská klobása</i> <i>Paprikáš</i> (3.5)· και παρόμοια προϊόντα	180 mg/kg	
		<i>Rohschinken, trocken-/nassgepökelt</i> (3.1)· και παρόμοια προϊόντα <i>Jellied veal and brisket</i> (3.2)		50 mg/kg

Αριθ. E	Ονομασία	Τρόφιμα	Ανώτατη προστιθέμενη ποσότητα κατά την παρασκευή (εκφραζόμενη ως NaNO ₂)	Ανώτατη ποσότητα ως κατάλοιπο στο τελικό τρόφιμο (εκφραζόμενη ως NaNO ₂)
		Σκληρό, ημίσκληρο και ημιμαλακό τυρί	150 mg/kg στο τυρόγαλα ή ισοδύναμο επίπεδο αν προστίθεται ύστερα από αφαίρεση ορού και προσθήκη ύδατος	
		Απομίμηση τυριού με βάση γαλακτοκομικά προϊόντα		
		Ρέγγα και σαρδελλόρεγγα τουρσί	500 mg/kg	

- (β) Όταν τα νιτρώδη άλατα φέρουν την επισήμανση "για χρήση στα τρόφιμα", επιτρέπεται να πωλούνται μόνο σε μείγμα με μαγειρικό αλάτι ή υποκατάστατό του.
- (γ) τιμή Fo 3 ισοδυναμεί με θέρμανση επί 3 λεπτά σε θερμοκρασία 121 °C (μείωση του βακτηριακού φορτίου από 1 δισεκατ. σπόρια ανά 1 000 δοχεία σε 1 σπόριο ανά 1 000 δοχεία).
- (δ) Νιτρικά άλατα ενδέχεται να υπάρχουν σε ορισμένα θερμικώς επεξεργασμένα προϊόντα ως αποτέλεσμα της φυσικής μετατροπής των νιτρωδών αλάτων σε νιτρικά άλατα εντός περιβάλλοντος χαμηλής οξύτητας.
- 1 Τα προϊόντα κρέατος εμβαπτίζονται σε συντηρητικό διάλυμα που περιέχει νιτρώδη ή/και νιτρικά άλατα, αλάτι και άλλα συστατικά, ενδέχεται δε να υφίστανται και άλλες επεξεργασίες, π.χ. υποκαπνισμό.
- 1.1 Εγχέεται στο κρέας συντηρητικό διάλυμα, ακολουθεί δε διατήρηση με εμβάπτιση επί 3 έως 10 ημέρες. Η άλμη εμβάπτισης περιέχει και μικροβιακές καλλιέργειες εκκίνησης.
- 1.2 Διατηρημένα με εμβάπτιση επί 3 έως 5 ημέρες. Το προϊόν δεν υποβάλλεται σε θερμική επεξεργασία και έχει υψηλή ενεργότητα νερού.
- 1.3 Διατηρημένα με εμβάπτιση επί 4 τουλάχιστον ημέρες και προμαγειρευμένα.
- 1.4 Εγχέεται στο κρέας συντηρητικό διάλυμα, ακολουθεί δε διατήρηση με εμβάπτιση. Χρόνος επεξεργασίας 14 έως 21 ημέρες, εν συνεχεία δε ωρίμανση με υποκαπνισμό εν ψυχρώ επί 4-5 εβδομάδες.
- 1.5 Διατήρηση με εμβάπτιση επί 4-5 ημέρες σε 5-7 °C, ωρίμανση κατά κανόνα επί 24-40 ώρες σε 22 °C, ενδεχομένως υποκαπνισμός επί 24 ώρες σε 20-25 °C και αποθήκευση επί 3 έως 6 εβδομάδες σε 12-14 °C.
- 1.6 Ο χρόνος διατήρησης εξαρτάται από το σχήμα και το βάρος των τεμαχίων κρέατος και είναι περίπου 2 ημέρες/kg, ακολουθείται δε από σταθεροποίηση/ωρίμανση.
- 2 Η ξηρή μέθοδος διατήρησης έγκεται στην εφαρμογή συντηρητικού μίγματος νιτρωδών ή/και νιτρικών αλάτων, αλατιού και άλλων συστατικών στην επιφάνεια του κρέατος, ακολουθούμενη από χρονικό διάστημα σταθεροποίησης/ωρίμανσης. Τα προϊόντα κρέατος ενδέχεται να υφίστανται και άλλες επεξεργασίες, π.χ. υποκαπνισμό.
- 2.1 Διατήρηση με ξηρή μέθοδο και εν συνεχεία ωρίμανση επί 4 τουλάχιστον ημέρες.
- 2.2 Διατήρηση με ξηρή μέθοδο, με διάστημα σταθεροποίησης τουλάχιστον 10 ημερών και διάστημα ωρίμανσης άνω των 45 ημερών.
- 2.3 Διατήρηση με ξηρή μέθοδο επί 10-15 ημέρες, την οποία ακολουθεί διάστημα σταθεροποίησης 30 έως 45 ημερών και διάστημα ωρίμανσης τουλάχιστον 2 μηνών.
- 2.4 Διατήρηση με ξηρή μέθοδο επί 3 ημέρες συν 1 ημέρα/kg, ακολουθεί δε 1 εβδομάδα περαιτέρω αλατίσματος και περίοδος γήρανσης και ωρίμανσης η οποία διαρκεί από 45 ημέρες έως 18 μήνες.
- 2.5 Ο χρόνος διατήρησης εξαρτάται από το σχήμα και το βάρος των τεμαχίων κρέατος και είναι περίπου 10 έως 14 ημέρες, ακολουθείται δε από σταθεροποίηση/ωρίμανση.
- 3 Διατήρηση με συνδυασμένη χρήση εμβάπτισης και ξηράς μεθόδου, ή περιπτώσεις όπου σύνθετο προϊόν περιέχει νιτρώδη ή/και νιτρικά άλατα ή εγχέεται στο προϊόν συντηρητικό διάλυμα πριν από το ψήσιμο. Τα προϊόντα ενδέχεται να υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία, π.χ. υποκαπνισμό.
- 3.1 Διατήρηση με συνδυασμένη χρήση ξηράς μεθόδου και εμβάπτισης (χωρίς έγχυση συντηρητικού διαλύματος). Ο χρόνος διατήρησης εξαρτάται από το σχήμα και το βάρος των τεμαχίων κρέατος και είναι περίπου 14 έως 35 ημέρες, ακολουθείται δε από σταθεροποίηση/ωρίμανση.
- 3.2 Έγχυση συντηρητικού διαλύματος ακολουθούμενη, ύστερα από 2 τουλάχιστον ημέρες, από βράσιμο σε βραστό νερό επί 3 ώρες το πολύ.
- 3.3 Προϊόν με διάρκεια ωρίμανσης τουλάχιστον 4 εβδομάδων και λόγο νερού/πρωτεΐνης μικρότερο του 1,7.
- 3.4 Διάρκεια ωρίμανσης τουλάχιστον 30 ημερών.
- 3.5 Το ξηραμένο προϊόν ψήνεται στους 70 °C, υφίσταται δε ακολούθως διεργασία ξήρανσης και υποκαπνισμού διάρκειας 8 έως 12 ημερών. Το προϊόν ζύμωσης υφίσταται διεργασία ζύμωσης τριών σταδίων διάρκειας 14 έως 30 ημερών και εν συνεχεία υποκαπνισμό.
- 3.6 Λιπιτο αλλαντικό που έχει υποστεί ξήρανση και ζύμωση χωρίς προσθήκη νιτρωδών αλάτων. Το προϊόν υποβάλλεται σε ζύμωση σε θερμοκρασίες 18-22 °C ή χαμηλότερες (10-12 °C), ακολουθεί δε περίοδος γήρανσης/ωρίμανσης τουλάχιστον 3 εβδομάδων. Το προϊόν έχει λόγο νερού/πρωτεΐνης μικρότερο του 1,7.».

δ) Το τμήμα Δ τροποποιείται ως εξής:

- i) Η σημείωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο: «Ο αστερίσκος (*) στον πίνακα αναφέρεται στον κανόνα της αναλογικότητας: όταν χρησιμοποιούνται συνδυασμοί εστέρων του γαλλικού οξέος, ΤΒΗQ, ΒΗΑ και ΒΗΤ, τα επιμέρους επίπεδα πρέπει να μειώνονται κατ' αναλογία.».
- ii) Οι καταχωρίσεις E 310 έως E 321 και E 310 έως E 320 αντικαθίστανται από τις ακόλουθες καταχωρίσεις:

«E 310	Γαλλικός προπυλεστέρας	Λίπη και έλαια για επαγγελματική παρασκευή θερμικώς επεξεργασμένων τροφίμων	200 (εστέρες του γαλλικού οξέος, ΤΒΗQ και ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό)
E 311	Γαλλικός οκτυλεστέρας	Λίπη και έλαια για τηγάνισμα, εκτός του πυρηνελαίου	100* (ΒΗΤ)
E 312	Γαλλικός δωδεκυλεστέρας		
E 319	Τριτο-βουτυλο-υδροκινόνη (ΤΒΗQ)	Χοιρινό λίπος (λαρδί), ιχθυέλαιο, λίπος βοοειδών, πουλερικών και προβάτων	αμφότερα εκφραζόμενα επί λιπαρών ουσιών
E 320	Βουτυλική υδροξυανισόλη (ΒΗΑ)	Μίγματα για παρασκευή γλυκισμάτων Σνακς με βάση τα δημητριακά Γάλα σε σκόνη για μηχανήματα πωλήσεως	200 (εστέρες του γαλλικού οξέος, ΤΒΗQ και ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό)
E 321	Βουτυλικό υδροξυτολουόλιο (ΒΗΤ)	Γάλα σε σκόνη για μηχανήματα πωλήσεως Αφυδατωμένες σούπες και ζωμοί Σάλτσες Αφυδατωμένο κρέας Επεξεργασμένοι ξηροί καρποί Προμαγειρευμένα δημητριακά	εκφραζόμενα επί λιπαρών ουσιών
		Αρτύματα και καρυκεύματα	200 (εστέρες του γαλλικού οξέος και ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό) εκφραζόμενα επί λιπαρών ουσιών
		Αφυδατωμένες πατάτες	25 (εστέρες του γαλλικού οξέος, ΤΒΗQ και ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό)
		Τσιχλες Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/ΕΚ	400 (εστέρες του γαλλικού οξέος, ΤΒΗQ, ΒΗΤ και ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό)
		Αιθέρια έλαια	1 000 (εστέρες του γαλλικού οξέος, ΤΒΗQ και ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό)
		Αρώματα άλλα από τα αιθέρια έλαια	100* (εστέρες του γαλλικού οξέος, μόνα ή σε συνδυασμό) 200* (ΤΒΗQ, ΒΗΑ, μόνα ή σε συνδυασμό)»

iii) Προστίθεται η ακόλουθη καταχώριση:

«E 586	4-Εξυλορεσορκινόλη	Νωπά, κατεψυγμένα και υπερκατεψυγμένα καρκινοειδή	2 mg/kg ως κατάλοιπα σε κρέας καρκινοειδών»
--------	--------------------	---	---

4. Το παράρτημα IV τροποποιείται ως εξής:

α) Η καταχώριση για το E 385 αντικαθίσταται από την ακόλουθη καταχώριση:

«E 385	Αιθυλενοδιαμινοτετραξικό ασβεστιονάτριο (άλας του EDTA με ασβεστιονάτριο)	Γαλακτωματοποιημένες σάλτσες	75 mg/kg
		Όσπρια, λαχανικά, μανιτάρια και αγκινάρες σε κονσέρβες και δοχεία	250 mg/kg
		Καρκινοειδή και μαλάκια σε κονσέρβες και δοχεία	75 mg/kg
		Ψάρια σε κονσέρβες και δοχεία	75 mg/kg
		Λιπαρές ύλες για επάλειψη, όπως ορίζονται στα παραρτήματα Β και Γ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2991/94 (*), με περιεκτικότητα σε λιπαρές ουσίες έως και 41 % κατ' ανώτατο όριο	100 mg/kg
		Κατεψυγμένα και υπερκατεψυγμένα καρκινοειδή	75 mg/kg
	<i>Libamáj, egészben és tömbben</i>	250 mg/kg	

(*) ΕΕ L 316 της 9.12.1994, σ. 2.»

β) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη καταχώριση μετά την καταχώριση για το E 967:

«E 968	Ερυθριτόλη	Τρόφιμα εν γένει (εκτός των ποτών και εκείνων των τροφίμων που παρατίθενται στο άρθρο 2 παράγραφος 3)	<i>quantum satis</i>
		Κατεψυγμένα και υπερκατεψυγμένα ανεπέξεργαστα ψάρια, καρκινοειδή, μαλάκια και κεφαλόποδα	<i>quantum satis</i>
		Λικέρ	<i>quantum satis</i>
			Για άλλους σκοπούς εκτός από τη γλύκανση»

γ) Προστίθεται η ακόλουθη καταχώριση:

«E 426	Ημικυτταρίνη σόγιας	Ποτά με βάση γαλακτοκομικά προϊόντα προοριζόμενα για λιανική πώληση	5 g/l
		Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/ΕΚ	1,5 g/l
		Γαλακτωματοποιημένες σάλτσες	30 g/l
		Προσσκευασμένα εκλεκτά αρτοσκευάσματα προοριζόμενα για λιανική πώληση	10 g/kg
		Προσσκευασμένα “κινέζικα ζυμαρικά” έτοιμα προς βρώση, προοριζόμενα για λιανική πώληση	10 g/kg
		Προσσκευασμένο ρύζι έτοιμο προς βρώση, προοριζόμενο για λιανική πώληση	10 g/kg

	Προσσκευασμένα επεξεργασμένα προϊόντα πατάτας και ρυζιού (συμπεριλαμβανομένων των κατεψυγμένων, υπερκατεψυγμένων, διατηρημένων σε απλή ψύξη και αποξηραμένων μεταποιημένων προϊόντων), προοριζόμενα για λιανική πώληση	10 g/kg
	Αφυδατωμένα, συμπυκνωμένα, κατεψυγμένα και υπερκατεψυγμένα προϊόντα αυγών	10 g/kg
	Ζελέ ζαχαροπλαστικής, εκτός από τις ζελεδομπουκίτσες	10 g/kg»

- δ) Στην καταχώριση για το E 468, οι λέξεις «Στερεά διατηρητικά συμπληρώματα διατροφής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/EK, που παρέχονται σε στερεά μορφή».
- ε) Στις καταχωρίσεις για τα E 338 έως E 452, οι λέξεις «Διατηρητικά συμπληρώματα διατροφής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/EK».
- στ) Στην καταχώριση για το E 405, στην καταχώριση για το E 416, στις καταχωρίσεις για τα E 432 έως E 436, στις καταχωρίσεις για τα E 473 και E 474, στην καταχώριση για το E 475, στις καταχωρίσεις για τα E 491 έως E 495, στις καταχωρίσεις για τα E 551 έως E 559, και στις καταχωρίσεις για τα E 901 έως E 904, οι λέξεις «Διατηρητικά συμπληρώματα διατροφής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/EK».
- ζ) Στις καταχωρίσεις για τα E 1201 και E 1202, οι λέξεις «Συμπληρώματα των διατηρητικών τροφών δισκία και δισκία με επικάλυψη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/EK, υπό μορφή δισκίων και δισκίων με επικάλυψη».
- η) Στην καταχώριση για το E 405, στις καταχωρίσεις για τα E 432 έως E 436, στις καταχωρίσεις για τα E 473 και E 474, στην καταχώριση για το E 475, στην καταχώριση για το E 477, στις καταχωρίσεις για τα E 481 και E 482 και στις καταχωρίσεις για τα E 491 έως E 495, οι λέξεις «Διατηρητικές τροφές για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Διατηρητικές τροφές για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς, όπως ορίζονται στην οδηγία 1999/21/EK».
- θ) Οι καταχωρίσεις E 1505 έως E 1520 αντικαθίστανται από τις ακόλουθες καταχωρίσεις:

«E 1505	Κιτρικός τριαιδυλεστέρας	Αρώματα	3 g/kg από όλες τις πηγές στα τρόφιμα, όπως αυτά καταναλώνονται ή ανασυνιστώνται σύμφωνα με τις οδηγίες του παρασκευαστή μόνα ή σε συνδυασμό. Στην περίπτωση των ποτών και εξαηρουμένων των λικέρ "κρεμ", το μέγιστο επίπεδο της ουσίας E 1520 είναι 1 g/l.»
E 1517	Διοξικός γλυκερινεστέρας (διακετίνη)		
E 1518	Τριοξικός γλυκερινεστέρας (τριακετίνη)		
E 1520	Προπανο-1,2-διόλη (προπυλενογλυκόλη)		

- ι) Προστίθενται οι ακόλουθες καταχωρίσεις:

«E 1204	Πουλουάνη	Συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/EK, με μορφή καψουλών και δισκίων	<i>quantum satis</i>
		Μικρο-καραμέλες αρωματισμού της αναπνοής υπό μορφή μεμβρανών	<i>quantum satis</i>
E 1452	Αργιλίουχο οκτενυλο-ηλεκτρικό άμυλο (SAOS)	Μικροκάψουλες με παρασκευάσματα βιταμινών σε συμπληρώματα διατροφής, όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/46/EK	35 g/kg συμπληρώματος διατροφής»

5. Το παράρτημα V τροποποιείται ως εξής:

α) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη καταχώριση μετά την καταχώριση για το E 967:

«E 968	Ερυθριτόλη»	
--------	-------------	--

β) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη καταχώριση μετά την καταχώριση για το E 466:

«E 462	Αιθυλοκυτταρίνη»	
--------	------------------	--

γ) Στην τρίτη στήλη της καταχώρισης για το E 551 και το E 552 προστίθεται η ακόλουθη πρόταση:

«Για το E 551: στο E 171 διοξείδιο του τιτανίου και E 172 οξείδια και υδροξείδια του σιδήρου (το πολύ 90 % σε σχέση με τη χρωστική ουσία).».

6. Το παράρτημα VI τροποποιείται ως εξής:

α) Στην πρώτη, τη δεύτερη και την τρίτη παράγραφο της εισαγωγικής σημείωσης, οι λέξεις «τροφές απογαλακτισμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μεταποιημένες τροφές με βάση τα δημητριακά και παιδικές τροφές».

β) Στο μέρος 3, στον τίτλο, στις καταχωρίσεις για τα E 170 έως E 526, στις καταχωρίσεις για τα E 500, E 501 και E 503, στην καταχώριση για το E 338, στις καταχωρίσεις για τα E 410 έως E 440, στις καταχωρίσεις για τα E 1404 έως E 1450 και στην καταχώριση για το E 1451, οι λέξεις «τροφές απογαλακτισμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μεταποιημένες τροφές με βάση τα δημητριακά και παιδικές τροφές».

γ) Στο μέρος 4, μετά την καταχώριση E 472c παρεμβάλλεται η ακόλουθη καταχώριση:

«E 473	Εστέρες λιπαρών οξέων με σακχαρόζη	120 mg/l	Προϊόντα που περιέχουν υδρολυμένες πρωτεΐνες, πεπτίδια και αμινοξέα»
--------	------------------------------------	----------	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Το παράρτημα της οδηγίας 94/35/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Στην πρώτη στήλη της καταχώρισης για τα E 420 έως E 967, προστίθεται ο κωδικός «E 968».
 2. Στη δεύτερη στήλη της καταχώρισης για τα E 420 έως E 967, προστίθεται η λέξη «Ερυθριτόλη».
-

ΟΔΗΓΙΑ 2006/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 5ης Ιουλίου 2006

για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (αναδιатύπωση)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 141 παράγραφος 3,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 1976, περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας ⁽³⁾, και η οδηγία 86/378/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης ⁽⁴⁾, έχουν τροποποιηθεί σε σημαντική έκταση ⁽⁵⁾. Η οδηγία 75/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των αμοιβών μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών ⁽⁶⁾, και η οδηγία 97/80/ΕΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με το βάρος αποδείξεως σε περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου ⁽⁷⁾, περιλαμβάνουν επίσης διατάξεις που αποσκοπούν στην εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών. Με την ευκαιρία των νέων τροποποιήσεων των εν λόγω οδηγιών, ενδείκνυται, για λόγους σαφήνειας, η αναδιатύπωση των εν λόγω διατάξεων συγκεντρώνοντας σε ένα ενιαίο κείμενο τις κύριες διατάξεις στον τομέα αυτό καθώς και ορισμένες εξελίξεις που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής «Δικαστήριο»).

⁽¹⁾ ΕΕ C 157 της 28.6.2005, σ. 83.

⁽²⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Ιουλίου 2005 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 10ης Μαρτίου 2006 (ΕΕ C 126 E της 30.5.2006, σ. 33) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 1ης Ιουνίου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ L 39 της 14.2.1976, σ. 40. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2002/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 269 της 5.10.2002, σ. 15).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 225 της 12.8.1986, σ. 40. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 96/97/ΕΚ (ΕΕ L 46 της 17.2.1997, σ. 20).

⁽⁵⁾ Βλ. παράρτημα I, μέρος Α.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 45 της 19.2.1975, σ. 19.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 14 της 20.1.1998, σ. 6. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/52/ΕΚ (ΕΕ L 205 της 22.7.1998, σ. 66).

- (2) Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 2 της συνθήκης και τη νομολογία του Δικαστηρίου. Οι διατάξεις αυτές της συνθήκης ανακηρύσσουν την ισότητα ανδρών και γυναικών ως «καθήκον» και «στόχο» της Κοινότητας και επιβάλλουν θετική υποχρέωση προαγωγής της στο πλαίσιο όλων των κοινοτικών δραστηριοτήτων.
- (3) Το Δικαστήριο έκρινε ότι το πεδίο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών δεν μπορεί να περιοριστεί στην απαγόρευση διακρίσεων με βάση το γεγονός ότι ένα πρόσωπο ανήκει στο ένα ή στο άλλο φύλο. Υπό το πρίσμα του σκοπού της και της φύσης των δικαιωμάτων που επιδιώκει να διαφυλάξει, έχει επίσης εφαρμογή στις διακρίσεις που απορρέουν από την αλλαγή φύλου ενός προσώπου.
- (4) Το άρθρο 141 παράγραφος 3 της συνθήκης παρέχει τώρα ειδική νομική βάση για τη λήψη κοινοτικών μέτρων που εξασφαλίζουν την αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης σε θέματα απασχόλησης και εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.
- (5) Τα άρθρα 21 και 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύουν επίσης οποιαδήποτε διάκριση βασιζόμενη στο φύλο και κατοχυρώνουν το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της απασχόλησης, της εργασίας και της αμοιβής.
- (6) Η παρενόχληση και η σεξουαλική παρενόχληση αντιβαίνουν προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και αποτελούν διάκριση λόγω φύλου για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Οι μορφές αυτές διάκρισης δεν παρατηρούνται μόνο στο χώρο εργασίας, αλλά και στο πλαίσιο της πρόσβασης στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και την επαγγελματική εξέλιξη. Θα πρέπει συνεπώς, να απαγορεύονται και να υπόκεινται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις.
- (7) Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι εργοδότες και οι υπεύθυνοι για την επαγγελματική κατάρτιση να λαμβάνουν μέτρα καταπολέμησης όλων των μορφών διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου, και ιδίως προληπτικά μέτρα για την παρενόχληση και τη σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας, αλλά και στο πλαίσιο της πρόσβασης στην απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση και την επαγγελματική εξέλιξη, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και την εθνική πρακτική.
- (8) Η αρχή της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας όπως θεσπίζεται στο άρθρο 141 της συνθήκης και κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου αποτελεί σημαντική πτυχή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και ουσιώδες και αναπόσπαστο τμήμα του κοινοτικού

κεκτημένου, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του Δικαστηρίου όσον αφορά τις διακρίσεις λόγω φύλου. Είναι, συνεπώς, σκόπιμο να προβλεφθεί περαιτέρω η εφαρμογή της.

- (9) Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να εξακριβώνεται αν οι εργαζόμενοι εκτελούν την ίδια εργασία ή εργασία ίσης αξίας, θα πρέπει να προσδιορίζεται κατά πόσον οι εν λόγω εργαζόμενοι μπορούν να θεωρούνται ότι ευρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη ένα φάσμα παραγόντων, όπως τη φύση της εργασίας και τις συνθήκες κατάρτισης και εργασίας.
- (10) Το Δικαστήριο έχει ορίσει ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, η αρχή της ίσης αμοιβής δεν περιορίζεται σε περιπτώσεις στις οποίες άνδρες και γυναίκες εργάζονται για τον ίδιο εργοδότη.
- (11) Τα κράτη μέλη θα πρέπει, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, να συνεχίσουν να ασχολούνται με το ζήτημα ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να αμείβονται λιγότερο από τους άνδρες και ότι ο διαχωρισμός των φύλων συνεχίζει να είναι έντονος στην αγορά εργασίας, με τρόπους όπως οι ευέλικτες ρυθμίσεις του χρόνου εργασίας, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες να εναρμονίσουν καλύτερα την οικογενειακή με την επαγγελματική ζωή. Τούτο προϋποθέτει επίσης κατάλληλες ρυθμίσεις για τη γονική άδεια των οποίων μπορούν να επωφεληθούν αμφότεροι οι γονείς, καθώς και τη δημιουργία προσβάσιμων και οικονομικά προσιτών εγκαταστάσεων για τη φύλαξη των παιδιών και τη φροντίδα των εξαρτημένων προσώπων.
- (12) Θα πρέπει να εγκριθούν ειδικά μέτρα για να εξασφαλίζεται η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και για να ορισθεί σαφέστερα το πεδίο εφαρμογής της.
- (13) Με την απόφαση της 17ης Μαΐου 1990 στην υπόθεση C-262/88 ⁽¹⁾, το Δικαστήριο έκρινε ότι όλες οι μορφές επαγγελματικών συντάξεων αποτελούν στοιχείο αμοιβής κατά την έννοια του άρθρου 141 της συνθήκης.
- (14) Καίτοι η έννοια της αμοιβής κατά την έννοια του άρθρου 141 της συνθήκης δεν περιλαμβάνει τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης, έχει πλέον καθοριστεί σαφώς ότι ένα συνταξιοδοτικό σύστημα για δημόσιους υπαλλήλους εμπίπτει στο πεδίο της αρχής της ίσης αμοιβής εάν οι παροχές που οφείλονται βάσει του συστήματος καταβάλλονται στον εργαζόμενο λόγω της εργασιακής του σχέσης με τον εργοδότη του δημόσιου τομέα, παρά το γεγονός ότι το εν λόγω σύστημα αποτελεί τμήμα γενικού εκ του νόμου συστήματος. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-7/93 ⁽²⁾ και C-351/00 ⁽³⁾, η προϋπόθεση αυτή πληρούται αν το συνταξιοδοτικό σύστημα αφορά συγκεκριμένη κατηγορία εργαζομένων και οι παροχές του συνδέονται άμεσα με την περίοδο υπηρεσίας και υπολογίζονται αναφορικά με τον τελευταίο μισθό του δημόσιου υπαλλήλου. Για λόγους σαφήνειας, είναι επομένως σκόπιμο να υπάρξει σχετική ειδική πρόβλεψη.
- (15) Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι, ενώ οι εισφορές των μισθωτών σε συνταξιοδοτικά συστήματα τα οποία εγγυώνται καθορισμένη οριακή παροχή για άνδρες και γυναίκες

καλύπτονται από το άρθρο 141 της συνθήκης, η τυχόν ανισότητα των εργοδοτικών εισφορών, που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο συστημάτων καθορισμένων παροχών, χρηματοδοτούμενων με κεφαλαιοποίηση λόγω της χρησιμοποίησης διαφορετικών αναλογιστικών παραγόντων ανάλογα με το φύλο, δεν εμπίπτει στην ίδια διάταξη.

- (16) Παραδείγματος χάριν, όσον αφορά τα συστήματα με καθορισμένες παροχές, χρηματοδοτούμενα με κεφαλαιοποίηση, ορισμένα στοιχεία, όπως η μετατροπή μέρους μιας περιοδικής σύνταξης σε κεφάλαιο, η μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, η σύνταξη επιζώντος καταβλητέα στον δικαιούχο έναντι παραίτησής του από μέρος της ετήσιας σύνταξης ή η μειωμένη σύνταξη όταν ο εργαζόμενος επιλέγει πρόωρη συνταξιοδότηση, μπορεί να είναι άνισα, εφόσον η ανισότητα των ποσών οφείλεται στις συνέπειες της χρησιμοποίησης διαφορετικών αναλογιστικών συντελεστών σύμφωνα με το φύλο κατά το χρόνο εφαρμογής της χρηματοδότησης του συστήματος.
- (17) Έχει αναγνωρισθεί ότι οι παροχές που καταβάλλονται στο πλαίσιο επαγγελματικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης δεν θεωρούνται αποδοχές καθόσον αντιστοιχούν σε περιόδους απασχόλησης προγενέστερες της 17ης Μαΐου 1990, με εξαίρεση τους εργαζομένους ή τους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα, οι οποίοι είχαν ασκήσει ένδικη προσφυγή ή καταθέσει αντίστοιχη ένσταση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο πριν από την ημερομηνία αυτή. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να περιορισθεί αναλόγως η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης.
- (18) Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη αποφανθεί ότι το πρωτόκολλο Barber ⁽⁴⁾ δεν θίγει το δικαίωμα υπαγωγής σε επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σύστημα και ότι ο περιορισμός των χρονικών συνεπειών της απόφασης στην υπόθεση C-262/88 δεν ισχύει για το δικαίωμα υπαγωγής σε επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σύστημα. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε επίσης ότι οι εθνικοί κανόνες σχετικά με τις προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής βάσει του εθνικού δικαίου μπορούν να αντιτάσσονται στους εργαζομένους που προβάλλουν δικαίωμα υπαγωγής σε επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σύστημα, κατά το μέτρο που οι κανόνες αυτοί δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί όσον αφορά τις προσφυγές αυτού του είδους σε σχέση με ανάλογες αγωγές εσωτερικής φύσεως και ότι δεν καθιστούν πρακτικώς αδύνατη την άσκηση δικαιωμάτων που προβλέπονται από το κοινοτικό δίκαιο. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι το γεγονός ότι ο εργαζόμενος μπορεί να αξιώσει αναδρομικά την υπαγωγή του σε επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σύστημα δεν τον απαλλάσσει από την υποχρέωση καταβολής των εισφορών για το διάστημα της αναδρομικής υπαγωγής.
- (19) Η εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην απασχόληση και στην επαγγελματική κατάρτιση που οδηγεί στην απασχόληση είναι θεμελιώδης για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης και επαγγελματός. Οποιαδήποτε εξαίρεση από την αρχή αυτή θα πρέπει, επομένως, να περιορίζεται στις επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες, εκ φύσεως ή λόγω του πλαισίου εντός του οποίου εκτελούνται, απαιτούν την απασχόληση προσώπου συγκεκριμένου φύλου, εφόσον ο επιδιωκόμενος στόχος είναι νόμιμος και σύμφωνος με την αρχή της αναλογικότητας.

⁽⁴⁾ Πρωτόκολλο 17 και άρθρο 141 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (1992).

⁽¹⁾ C-262/88: Barber κατά Guardian Royal Exchange Assurance Group (Συλλογή 1990, σ. I-1889).

⁽²⁾ C-7/93: Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds κατά G. A. Beune (Συλλογή 1994, σ. I-4471).

⁽³⁾ C-351/00: Pirkko Niemi (Συλλογή 2002, σ. I-7007).

- (20) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος των προσώπων να ιδρύουν με άλλους συνδικαλιστικές ενώσεις και να προσχωρούν σε αυτές για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους. Τα μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 141 παράγραφος 4 της συνθήκης ενδέχεται να περιλαμβάνουν την εγγραφή σε οργανώσεις ή συλλόγους με κύριο στόχο την πρακτική προαγωγή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών ή τη συνέχιση της δραστηριότητας των εν λόγω οργανώσεων ή συλλόγων.
- (21) Η απαγόρευση των διακρίσεων δεν θα πρέπει να θίγει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων τα οποία προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα που υφίσταται μια ομάδα προσώπων ενός φύλου. Τα μέτρα αυτά επιτρέπουν την ίδρυση οργανώσεων προσώπων ενός μόνου φύλου, εφόσον κύριος στόχος τους είναι η προαγωγή των ειδικών αναγκών των προσώπων αυτών και η προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.
- (22) Σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 4 της συνθήκης, προκειμένου να εξασφαλισθεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν μέτρα τα οποία προβλέπουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα με σκοπό να διευκολύνεται η άσκηση επαγγέλματος από το υποεκπροσωπούμενο φύλο ή να αμβλύνονται ή να αντισταθμίζονται τυχόν μειονεκτήματα στην επαγγελματική σταδιοδρομία. Δεδομένης της υφιστάμενης κατάστασης και λαμβανομένης υπόψη της δήλωσης 28 της δυνήκης του Άμστερνταμ, τα κράτη μέλη θα πρέπει κατ' αρχήν να επιδιώξουν τη βελτίωση της θέσης των γυναικών στην επαγγελματική ζωή.
- (23) Από τη νομολογία του Δικαστηρίου καθίσταται σαφές ότι η δυσμενής μεταχείριση των γυναικών που συνδέεται με την εγκυμοσύνη ή τη μητρότητα συνιστά άμεση διάκριση λόγω φύλου. Η μεταχείριση αυτή θα πρέπει, επομένως, να περιλαμβάνεται ρητά στην παρούσα οδηγία.
- (24) Το Δικαστήριο αναγνωρίζει παγίως ως θεμιτή, όσον αφορά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, την προστασία της βιολογικής κατάστασης της γυναίκας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και της λοχείας καθώς και τη θέσπιση μέτρων προστασίας της μητρότητας ως μέσο επίτευξης ουσιαστικής ισότητας. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει, συνεπώς, να θίγει την οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχόνων και γαλουχουσών εργαζομένων⁽¹⁾. Επίσης, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την οδηγία 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1996, σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια που συνήφθη από την UNICE, τη CEEP και τη CES⁽²⁾.
- (25) Για λόγους σαφήνειας, κρίνεται επίσης σκόπιμο να προβλεφθεί ρητά η προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων των γυναικών με άδεια μητρότητας, και ιδίως το δικαίωμά τους να επιστρέφουν στην ίδια ή ισοδύναμη θέση χωρίς επιδείνωση των όρων και των συνθηκών εργασίας λόγω της χρήσης αυτής της άδειας και να επωφελούνται από οποιαδήποτε βελτίωση των συνθηκών εργασίας την οποία θα εδικαιούντο κατά την απουσία τους.
- (26) Στο ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, σχετικά με την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή⁽³⁾, τα κράτη μέλη είχαν ενθαρρυνθεί να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής από τα αντίστοιχα νομικά τους συστήματα ατομικού και μη μεταβιβάσιμου δικαιώματος άδειας πατρότητας στους εργαζόμενους άνδρες χωρίς να θίγονται τα εργασιακά τους δικαιώματα.
- (27) Παρόμοια συλλογιστική εφαρμόζεται στη χορήγηση, από τα κράτη μέλη, στους άνδρες και στις γυναίκες ενός ατομικού και μη μεταβιβάσιμου δικαιώματος για άδεια κατόπιν υιοθεσίας ενός παιδιού. Στα κράτη μέλη εναπόκειται να προσδιορίσουν εάν θα χορηγήσουν το εν λόγω δικαίωμα για άδεια πατρότητας ή/και υιοθεσίας και να προσδιορίσουν επίσης τυχόν όρους, εκτός από την απόλυση και την επιστροφή στην εργασία, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (28) Η αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης απαιτεί τη θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών από τα κράτη μέλη.
- (29) Η παροχή κατάλληλων δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών για την επιβολή της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που επιβάλλει η παρούσα οδηγία είναι ουσιαστική για την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης.
- (30) Η έγκριση κανόνων σχετικά με το βάρος αποδείξεως διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Όπως έκρινε το Δικαστήριο, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι το βάρος αποδείξεως μετακυλιεται στον εναγόμενο όταν τεκμαίρεται διάκριση, με εξαίρεση στην περίπτωση διαδικασίας όπου εναπόκειται στο δικαστήριο ή άλλο αρμόδιο εθνικό φορέα να διερευνήσει τα πραγματικά περιστατικά. Είναι πάντως αναγκαίο να διευκρινισθεί ότι η εκτίμηση των γεγονότων από τα οποία μπορεί να τεκμαρθεί η ύπαρξη άμεσης ή έμμεσης διάκρισης εξακολουθεί να υπάγεται στην αρμοδιότητα των αρμόδιων εθνικών φορέων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή την εθνική πρακτική. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δύνανται, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, να θεσπίζουν αποδεικτικούς κανόνες ευνοϊκότερους για τον ενάγοντα.
- (31) Με στόχο την περαιτέρω βελτίωση του επιπέδου προστασίας που παρέχει η παρούσα οδηγία, οι ενώσεις, οι οργανώσεις και οι λοιπές νομικές οντότητες θα πρέπει επίσης να δύνανται, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τα κράτη μέλη, να κινούν διαδικασίες, είτε εξ' ονόματος του θιγομένου είτε προς υπεράσπισή του, χωρίς να θίγονται εθνικοί δικονομικοί κανόνες όσον αφορά την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση.
- (32) Λόγω του θεμελιώδους χαρακτήρα του δικαιώματος αποτελεσματικής νομικής προστασίας, είναι σκόπιμο να εξασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι εξακολουθούν να τυγχάνουν της προστασίας αυτής ακόμη και μετά τη λήξη της σχέσης από την οποία δημιουργείται η υποτιθέμενη παραβίαση της αρχής

(1) ΕΕ L 348 της 28.11.1992, σ. 1.

(2) ΕΕ L 145 της 19.6.1996, σ. 4. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/75/ΕΚ (ΕΕ L 10 της 16.1.1998, σ. 24).

(3) ΕΕ C 218 της 31.7.2000, σ. 5.

- της ίσης μεταχείρισης. Ο εργαζόμενος που υπερασπίζεται ή καταθέτει υπέρ ατόμου το οποίο προστατεύεται βάσει της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει επίσης να τυγχάνει της ίδιας προστασίας.
- (33) Το Δικαστήριο έχει κρίνει σαφώς ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης, για να είναι αποτελεσματική, επιβάλλει, η επικαλούμενη αποζημίωση, για οποιαδήποτε παραβίαση, να είναι ανάλογη προς την προκληθείσα ζημία. Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να εξαιρεθεί ο προκαθορισμός οποιοδήποτε ανώτατου ορίου για την εν λόγω αποζημίωση, εκτός αν ο εργοδότης μπορεί να αποδείξει ότι η μόνη ζημία που υπέστη ο αιτών συνεπεία διάκρισης κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας ήταν η άρνηση να ληφθεί υπόψη η αίτηση εργασίας του.
- (34) Για να βελτιωθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και, στο πλαίσιο της εθνικής πρακτικής, με μη κυβερνητικές οργανώσεις.
- (35) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.
- (36) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (37) Προκειμένου να γίνει καλύτερα κατανοητή η διαφορετική μεταχείριση ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, θα πρέπει να συνεχισθεί η ανάπτυξη, ανάλυση και διάθεση, στα κατάλληλα επίπεδα, συγκρίσιμων στατιστικών ανά φύλο.
- (38) Η ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης δεν είναι δυνατόν να περιορίζεται σε νομοθετικά μέτρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη θα πρέπει, αντ' αυτού, να προαγάγουν εντονότερα την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης ως προς το πρόβλημα των διακρίσεων στις αμοιβές και την αλλαγή νοοτροπίας, με τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών, σε δημόσιο και ιδιωτικό επίπεδο. Ο διάλογος μεταξύ των κοινωνικών εταίρων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην εν λόγω διαδικασία.
- (39) Η υποχρέωση ενσωμάτωσης της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιορίζεται στις διατάξεις που αντιπροσωπεύουν ουσιαστική αλλαγή σε σύγκριση με τις παλαιότερες οδηγίες. Η υποχρέωση ενσωμάτωσης των διατάξεων που δεν υφίστανται ουσιαστικές αλλαγές προβλέπεται από τις παλαιότερες οδηγίες.
- (40) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών σχετικά με τις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των οδηγιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι μέρος Β.

- (41) Σύμφωνα με την παράγραφο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽¹⁾, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να καταρτίσουν, προς ίδια χρήση και προς όφελος της Κοινότητας, δικούς τους πίνακες, οι οποίοι να αποτυπώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την αντιστοιχία μεταξύ της παρούσας οδηγίας και των μέτρων ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο, και να τους δημοσιοποιήσουν,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να εξασφαλισθεί η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.

Για το σκοπό αυτό, η παρούσα οδηγία περιέχει διατάξεις για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ως προς:

- την πρόσβαση στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εξέλιξης, και στην επαγγελματική κατάρτιση·
- τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής·
- τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Περιλαμβάνει επίσης διατάξεις με σκοπό να εξασφαλίζεται ότι η εφαρμογή αυτή καθίσταται αποτελεσματικότερη μέσω της θέσπισης κατάλληλων διαδικασιών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- «άμεση διάκριση»: όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φύλου, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που υφίσταται, υπέσθη ή θα υφίστατο ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση·
- «έμμεση διάκριση»: όταν μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θέτει σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση πρόσωπα ενός φύλου σε σύγκριση με πρόσωπα του άλλου φύλου, εκτός αν αυτή η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική δικαιολογείται αντικειμενικώς από νόμιμο στόχο και τα μέσα για την επίτευξη του εν λόγω στόχου είναι πρόσφορα και αναγκαία·
- «παρενόχληση»: όταν εκδηλώνεται ανεπιθύμητη συμπεριφορά συνδεδεμένη με το φύλο ενός προσώπου με σκοπό ή αποτέλεσμα την παραβίαση της αξιοπρέπειας του προσώπου αυτού και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος·

⁽¹⁾ ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

δ) «σεξουαλική παρενόχληση»: όταν εκδηλώνεται οποιαδήποτε μορφή ανεπιθύμητης λεκτικής, μη λεκτικής ή σωματικής συμπεριφοράς σεξουαλικού χαρακτήρα, με σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός ατόμου, ιδίως με τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος·

ε) «αμοιβή»: οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που λαμβάνει ο εργαζόμενος άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη βάσει της σχέσης εργασίας·

στ) «επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης»: συστήματα που δεν διέπονται από την οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης⁽¹⁾, και που έχουν ως αντικείμενο τη χορήγηση στους εργαζόμενους, μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους, στα πλαίσια επιχείρησης ή ομάδας επιχειρήσεων, οικονομικού κλάδου ή επαγγελματικού ή διεπαγγελματικού τομέα, παροχών που προορίζονται να συμπληρώσουν ή να υποκαταστήσουν τις παροχές των εκ του νόμου συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως του αν η υπαγωγή στα συστήματα αυτά είναι υποχρεωτική.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η διάκριση περιλαμβάνει:

α) την παρενόχληση και τη σεξουαλική παρενόχληση, καθώς και οποιαδήποτε λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση βασισμένη στην απόρριψη της εν λόγω συμπεριφοράς ή στην υποταγή σε αυτήν·

β) την εντολή προς διακριτική μεταχείριση ενός προσώπου λόγω φύλου·

γ) οποιαδήποτε λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση γυναίκας λόγω εγκυμοσύνης ή άδειας μητρότητας κατά την έννοια της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ.

Άρθρο 3

Θετική δράση

Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν μέτρα κατά το άρθρο 141 παράγραφος 4 της συνθήκης, για να εξασφαλίσουν εμπράκτως πλήρη ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην επαγγελματική ζωή.

⁽¹⁾ ΕΕ L 6 της 10.1.1979, σ. 24.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ισότητα της αμοιβής

Άρθρο 4

Απαγόρευση διακρίσεων

Για όμοια εργασία ή για εργασία στην οποία αποδίδεται η αυτή αξία, καταργούνται οι άμεσες και έμμεσες διακρίσεις λόγω φύλου όσον αφορά όλα τα στοιχεία και τους όρους αμοιβής.

Ειδικότερα, όταν χρησιμοποιείται σύστημα επαγγελματικής κατάταξης για τον καθορισμό των αμοιβών, το σύστημα αυτό βασίζεται σε κοινά κριτήρια για τους εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες και επιβάλλεται κατά τρόπο που να αποκλείει τις διακρίσεις που βασίζονται στο φύλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ίση μεταχείριση στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

Άρθρο 5

Απαγόρευση διακρίσεων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 4, εξαιρείται κάθε άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, ιδίως όσον αφορά:

α) το πεδίο εφαρμογής των συστημάτων αυτών και τους όρους υπαγωγής στα συστήματα αυτά·

β) την υποχρέωση καταβολής εισφορών και τον υπολογισμό τους·

γ) τον υπολογισμό των παροχών, συμπεριλαμβανομένων των προσαυξήσεων λόγω συζύγου και προστατευόμενου προσώπου, και τις προϋποθέσεις διάρκειας και διατήρησης του δικαιώματος παροχών.

Άρθρο 6

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στον ενεργό πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, των εργαζομένων η δραστηριότητα των οποίων διακόπτεται λόγω ασθένειας, μητρότητας, ατυχήματος ή μη ηθελημένης ανεργίας και των προσώπων που αναζητούν εργασία και στους συνταξιούχους και στους ανάπηρους εργαζόμενους, καθώς και στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή/και την εθνική πρακτική.

Άρθρο 7

Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται:
 - α) στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που εξασφαλίζουν προστασία κατά των ακόλουθων κινδύνων:
 - i) ασθένεια,
 - ii) αναπηρία,
 - iii) γήρας, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης πρόωρης συνταξιοδότησης,
 - iv) εργατικό ατύχημα και επαγγελματική ασθένεια,
 - v) ανεργία·
 - β) στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που προβλέπουν άλλες κοινωνικές παροχές, σε είδος ή σε χρήμα, και ιδίως παροχές επιζώντων και οικογενειακές παροχές, εφόσον οι παροχές αυτές αποτελούν οφέλη που παρέχονται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο λόγω της απασχόλησής του.
2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται επίσης στα συνταξιοδοτικά συστήματα για συγκεκριμένη κατηγορία εργαζομένων, όπως οι δημόσιοι υπάλληλοι, αν οι παροχές που προβλέπονται από το σύστημα καταβάλλονται λόγω της εργασιακής σχέσης με τον δημόσιο εργοδότη. Το γεγονός ότι το εν λόγω σύστημα αποτελεί τμήμα γενικού εκ του νόμου συστήματος δεν ασκεί επιρροή συναφώς.

Άρθρο 8

Εξαιρέσεις από το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται:
 - α) στις ατομικές συμβάσεις των αυτοαπασχολούμενων·
 - β) στα συστήματα των αυτοαπασχολούμενων που έχουν ένα μόνο μέλος·
 - γ) στην περίπτωση των μισθωτών, στις ασφαλιστήριες συμβάσεις στις οποίες δεν μετέχει ο εργοδότης·
 - δ) στις προαιρετικές διατάξεις επαγγελματικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης που προσφέρονται ατομικά στους μετέχοντες για να τους εξασφαλίσουν:
 - i) είτε συμπληρωματικές παροχές,
 - ii) είτε την επιλογή της ημερομηνίας έναρξης των κανονικών παροχών των αυτοαπασχολούμενων ή την επιλογή μεταξύ πολλών παροχών·
 - ε) στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στα οποία οι παροχές χρηματοδοτούνται από εισφορές που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι σε εθελοντική βάση.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εμποδίζει τον εργοδότη να χορηγήσει συμπληρωματικό ποσό σύνταξης σε άτομα τα οποία έχουν ήδη

συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης όσον αφορά τη χορήγηση σύνταξης δυνάμει επαγγελματικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης αλλά τα οποία δεν έχουν ακόμη συμπληρώσει την ηλικία της συνταξιοδότησης για τη χορήγηση νόμιμης σύνταξης, με σκοπό την εξίσωση ή την προσέγγιση του ποσού των συνολικών παροχών που καταβάλλεται στα άτομα αυτά με το ποσό που καταβάλλεται σε ετερόφυλα άτομα που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση τα οποία έχουν ήδη συμπληρώσει την ηλικία της νόμιμης σύνταξης, έως ότου οι δικαιούχοι του συμπληρωματικού ποσού συμπληρώσουν την ηλικία της νόμιμης σύνταξης.

Άρθρο 9

Παραδείγματα διακρίσεων

1. Στις διατάξεις που αντιβαίνουν προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης περιλαμβάνονται οι διατάξεις που βασίζονται στο φύλο, είτε άμεσα είτε έμμεσα, προκειμένου:
 - α) να προσδιορίσουν τα πρόσωπα που είναι σε θέση να συμμετάσχουν σε επαγγελματικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης·
 - β) να καθορίσουν τον υποχρεωτικό ή προαιρετικό χαρακτήρα της συμμετοχής σε επαγγελματικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης·
 - γ) να διαμορφώσουν διαφορετικούς κανόνες σχετικά με την ηλικία εισόδου στο σύστημα ή με ελάχιστη διάρκεια της απασχόλησης ή της υπαγωγής στο σύστημα, για τη λήψη παροχών από το σύστημα αυτό·
 - δ) να προβλέψουν διαφορετικούς κανόνες, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα στοιχεία η) και ι), για την απόδοση των εισφορών όταν ο εργαζόμενος αποχωρεί από το σύστημα χωρίς να έχει συμπληρώσει τις προϋποθέσεις που θα του εξασφάλιζαν μεταγενέστερο δικαίωμα για τις μακροπρόθεσμες παροχές·
 - ε) να καθορίσουν διαφορετικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση παροχών ή να τις περιορίσουν μόνο στους εργαζομένους του ενός ή του άλλου φύλου·
 - στ) να επιβάλουν διαφορετικά όρια ηλικίας για τη συνταξιοδότηση·
 - ζ) να διακόψουν τη διατήρηση ή την απόκτηση δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια των αδειών λόγω μητρότητας ή για οικογενειακούς λόγους, οι οποίες ορίζονται με νόμο ή σύμβαση και κατά τις οποίες καταβάλλονται αποδοχές από τον εργοδότη·
 - η) να καθορίσουν διαφορετικά επίπεδα για τις παροχές, εκτός αν αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να ληφθούν υπόψη αναλογιστικά στοιχεία υπολογισμού, τα οποία είναι διαφορετικά για τα δύο φύλα, στην περίπτωση συστημάτων με καθορισμένες εισφορές· στην περίπτωση συστημάτων με καθορισμένες παροχές χρηματοδοτούμενων με κεφαλαιοποίηση, ορισμένα στοιχεία μπορεί να είναι άνισα, εφόσον η ανισότητα των ποσών οφείλεται στις συνέπειες της χρησιμοποίησης διαφορετικών αναλογιστικών συντελεστών ανά φύλο κατά την εφαρμογή της χρηματοδότησης του συστήματος·

- θ) να καθορίσουν διαφορετικά επίπεδα για τις εισφορές των εργαζομένων·
- ii) είτε, το αργότερο, έως ότου η εφαρμογή της αρχής αυτής επιβληθεί με οδηγία·
- ι) να καθορίσουν διαφορετικά επίπεδα για τις εισφορές των εργοδοτών, εκτός από:
- β) τη σύνταξη των επιζώντων, έως ότου η αρχή της ίσης μεταχείρισης επιβληθεί συναφώς από το κοινοτικό δίκαιο στα εκ του νόμου συστήματα κοινωνικής ασφάλισης·
- i) την περίπτωση συστημάτων με καθορισμένες εισφορές, εάν στόχος είναι η εξίσωση ή η προσέγγιση των τελικών παροχών των δύο φύλων,
- γ) την εφαρμογή του άρθρου 9 παράγραφος 1 σημείο i), σχετικά με τη χρήση των διαφορετικών αναλογιστικών στοιχείων υπολογισμού έως την 1η Ιανουαρίου 1999 ή, για τα κράτη μέλη που προσχώρησαν μετά την ημερομηνία αυτή, κατά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής στο έδαφός τους της οδηγίας 86/378/ΕΟΚ.
- ii) την περίπτωση συστημάτων με καθορισμένες παροχές, χρηματοδοτούμενων με κεφαλαιοποίηση, εφόσον οι εργοδοτικές εισφορές προορίζονται για να συμπληρώσουν το χρηματικό ποσό το οποίο είναι απαραίτητο για να καλυφθεί το κόστος των καθορισμένων αυτών παροχών·

Άρθρο 12

Αναδρομική ισχύς

- ια) να προβλέψουν διαφορετικούς κανόνες ή κανόνες που ισχύουν μόνο για τους εργαζομένους συγκεκριμένου φύλου, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα στοιχεία η) και ι), όσον αφορά την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του δικαιώματος για μεταγενέστερες παροχές όταν ο εργαζόμενος αποχωρεί από το σύστημα.
2. Όταν η χορήγηση των παροχών που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των οργάνων διαχείρισης του συστήματος, τα όργανα αυτά τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 10

Εφαρμογή ως προς τους αυτοαπασχολούμενους

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι διατάξεις των επαγγελματικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων, οι οποίες αντιβαίνουν προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης, να αναθεωρηθούν το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 1993 ή, για τα κράτη μέλη που προσχώρησαν μετά την ημερομηνία αυτή, κατά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής στο έδαφός τους της οδηγίας 86/378/ΕΟΚ.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν αποτελεί εμπόδιο προκειμένου τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, που συνδέονται με περίοδο υπαγωγής σε επαγγελματικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων, χρονικώς προγενέστερη της αναθεώρησης του συστήματος αυτού, να εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις του συστήματος που ίσχυε κατά την περίοδο εκείνη.

Άρθρο 11

Δυνατότητα αναβολής ως προς τους αυτοαπασχολούμενους

Όσον αφορά τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων, τα κράτη μέλη μπορούν να αναβάλουν την υποχρεωτική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης όσον αφορά:

- α) τον καθορισμό της ηλικίας συνταξιοδότησης για τη χορήγηση συντάξεων γήρατος ή αποχώρησης καθώς και τις δυνατές συνέπειες για άλλες παροχές:
- i) είτε έως την ημερομηνία κατά την οποία η ίση αυτή μεταχείριση θα επιτευχθεί στα εκ του νόμου συστήματα,

1. Τα μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, όσον αφορά τους εργαζομένους, καλύπτουν όλες τις παροχές στο πλαίσιο των επαγγελματικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης που οφείλονται σε περιόδους απασχόλησης μεταγενέστερες της 17ης Μαΐου 1990 και ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία αυτή, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των εργαζομένων ή των εξ αυτών ελκόντων δικαιώματα, οι οποίοι, πριν από την ημερομηνία αυτή, είχαν ασκήσει ένδικη προσφυγή ή είχαν προβάλει ισοδύναμη, κατά το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, αξίωση. Στην περίπτωση αυτή, τα μέτρα εφαρμογής ισχύουν αναδρομικά από την 8η Απριλίου 1976 και καλύπτουν όλες τις παροχές που οφείλονται σε περιόδους απασχόλησης μεταγενέστερες της ημερομηνίας αυτής. Για τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά την 8η Απριλίου 1976 και πριν από την 17η Μαΐου 1990, η ημερομηνία αυτή αντικαθίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία το άρθρο 141 της συνθήκης κατέστη εφαρμοστέο στο έδαφός τους.

2. Η δεύτερη πρόταση της παραγράφου 1 δεν επηρεάζει τους εθνικούς κανόνες που αφορούν τις προθεσμίες προσφυγής του εθνικού δικαίου, οι οποίοι μπορούν να αντιταχθούν στους εργαζομένους ή στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα, οι οποίοι είχαν ασκήσει ένδικη προσφυγή ή είχαν προβάλει ισοδύναμη, κατά το εθνικό δίκαιο, αξίωση πριν από τις 17 Μαΐου 1990, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί οι κανόνες δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί για τις προσφυγές αυτού του είδους απ' ό, τι για ανάλογες προσφυγές εσωτερικού χαρακτήρα και ότι δεν καθιστούν πρακτικά αδύνατη την άσκηση δικαιωμάτων που προβλέπονται από το κοινοτικό δίκαιο.

3. Για τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά τις 17 Μαΐου 1990 και τα οποία, την 1η Ιανουαρίου 1994, ήταν συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, η ημερομηνία 17 Μαΐου 1990 στην πρώτη πρόταση της παραγράφου 1 αντικαθίσταται από την 1η Ιανουαρίου 1994.

4. Για τα άλλα κράτη μέλη που προσχώρησαν μετά τις 17 Μαΐου 1990, η ημερομηνία 17 Μαΐου 1990 στις παραγράφους 1 και 2 αντικαθίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία το άρθρο 141 της συνθήκης κατέστη εφαρμοστέο.

Άρθρο 13

Μεταβλητή ηλικία συνταξιοδότησης

Οι περιπτώσεις στις οποίες άνδρες και γυναίκες έχουν τη δυνατότητα μεταβλητής ηλικίας συνταξιοδότησης υπό τους ίδιους όρους, δεν θεωρούνται ασύμβατες με το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ίση μεταχείριση σε σχέση με την πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική κατάρτιση και εξέλιξη και τους όρους εργασίας

Άρθρο 14

Απαγόρευση διακρίσεων

1. Δεν υφίσταται άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων φορέων, όσον αφορά:

- α) τους όρους πρόσβασης στη μισθωτή εργασία, στο ελεύθερο επάγγελμα ή σε άλλα είδη απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ασχέτως του κλάδου δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, μεταξύ άλλων και ως προς τις προαγωγές·
- β) την πρόσβαση σε όλους τους τύπους και τα επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής εμπειρίας·
- γ) τους όρους απασχόλησης και εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των απολύσεων, καθώς και θέματα αμοιβής σύμφωνα με το άρθρο 141 της συνθήκης·
- δ) την ιδιότητα του μέλους και τη συμμετοχή σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε οργάνωση τα μέλη της οποίας ασκούν συγκεκριμένο επάγγελμα, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που χορηγούνται από τέτοιες οργανώσεις.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, καθώς και την κατάρτιση με σκοπό την απασχόληση, ότι η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό στοιχείο σχετικό με το φύλο δεν συνιστά διάκριση όταν, ως εκ της φύσεως των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή λόγω του πλαισίου στο οποίο ασκούνται, το χαρακτηριστικό αυτό αποτελεί πραγματική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση, εφόσον ο στόχος της είναι νόμιμος και η προϋπόθεση είναι ανάλογη.

Άρθρο 15

Επιστροφή ύστερα από άδεια μητρότητας

Η γυναίκα που έχει λάβει άδεια μητρότητας δικαιούται, μετά το πέρας της άδειας αυτής, να επιστρέφει στην εργασία της ή σε ισοδύναμη θέση με όρους και συνθήκες όχι λιγότερο ευνοϊκούς για αυτήν και να επωφελείται από οποιαδήποτε βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την οποία θα εδικαιούτο κατά την απουσία της.

Άρθρο 16

Άδεια πατρότητας και υιοθεσίας

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να αναγνωρίζουν χωριστό δικαίωμα άδειας πατρότητας ή/και άδειας

υιοθεσίας. Τα κράτη μέλη που αναγνωρίζουν τα εν λόγω δικαιώματα μεριμνούν ώστε οι εργαζόμενοι άνδρες και γυναίκες να μην απολύονται λόγω της άσκησης του δικαιώματος αυτού και να εξασφαλίζεται ότι, κατά το πέρας αυτής της άδειας, δικαιούνται να επιστρέφουν στην εργασία τους ή σε θέση ισοδύναμη υπό όρους και συνθήκες όχι λιγότερο ευνοϊκούς γι' αυτούς και να επωφελούνται από οποιαδήποτε βελτίωση των όρων εργασίας, της οποίας θα εδικαιούντο κατά την απουσία τους.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ένδικα βοηθήματα και επιβολή του δικαίου

Τμήμα 1

Ένδικα βοηθήματα

Άρθρο 17

Προάσπιση των δικαιωμάτων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, ύστερα από ενδεχόμενη προσφυγή σε άλλες αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν διαδικασιών συνδιαλλαγής εφόσον κρίνονται απαραίτητες, κάθε πρόσωπο που θεωρεί εαυτό ζημιωθέν από τη μη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης έχει πρόσβαση σε δικαστικές διαδικασίες για την επιβολή των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, ακόμη και εάν η σχέση στο πλαίσιο της οποίας εικάζεται ότι σημειώθηκε η διάκριση έχει λήξει.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενώσεις, οργανώσεις ή άλλες νομικές οντότητες, οι οποίες έχουν, σύμφωνα με τα κριτήρια του εθνικού τους δικαίου, νόμιμο συμφέρον να διασφαλίσουν ότι τηρούνται οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας, μπορούν να κινήσουν, είτε εξ ονόματος του ενάγοντος είτε προς υπεράσπισή του, και με την έγκρισή του, κάθε δικαστική ή/και διοικητική διαδικασία προβλεπόμενη για την πραγμάτωση των εκ της παρούσας οδηγίας υποχρεώσεων.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τις εθνικές διατάξεις περί των προθεσμιών εγέρσεως αγωγής σχετικά με την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 18

Αποζημίωση ή αντιστάθμιση

Τα κράτη μέλη εισάγουν στην εθνική έννομη τάξη τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζεται πραγματική και αποτελεσματική αποζημίωση ή αντιστάθμιση, όπως καθορίζεται από τα κράτη μέλη, για την απώλεια και τη ζημία που υφίσταται ένα πρόσωπο ως αποτέλεσμα διάκρισης λόγω φύλου, κατά τρόπο αποτρεπτικό και ανάλογο προς την υποσθείσα ζημία. Η εν λόγω αποζημίωση ή αντιστάθμιση δεν μπορεί να περιορισθεί εκ των προτέρων από καθορισμένο ανώτατο όριο, εκτός από τις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης μπορεί να αποδείξει ότι η μόνη ζημία που υπέστη ο αιτών συνεπεία διάκρισης κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας έγκειται στην άρνηση να ληφθεί υπόψη η αίτηση εργασίας του.

Τμήμα 2

Βάρος αποδείξεως

Άρθρο 19

Βάρος αποδείξεως

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τα εθνικά τους δικαστικά συστήματα, ώστε να επιβάλλεται στον εναγόμενο να αποδείξει ότι δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, όταν πρόσωπο που κρίνει ότι θίγεται από τη μη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης επικαλείται, ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής, πραγματικά περιστατικά από τα οποία τεκμαίρεται η ύπαρξη άμεσης ή έμμεσης διάκρισης.

2. Η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν αποδεκτικούς κανόνες ευνοϊκότερους για τον ενάγοντα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόζουν την παράγραφο 1 σε διαδικασίες κατά τις οποίες εναπόκειται στο δικαστήριο ή σε άλλη αρμόδια αρχή να διερευνήσει τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται επίσης:

α) στις περιπτώσεις που καλύπτονται από το άρθρο 141 της συνθήκης και, καθόσον υπάρχει διακριτική μεταχείριση λόγω φύλου, από τις οδηγίες 92/85/ΕΟΚ και 96/34/ΕΚ·

β) σε κάθε αστική ή διοικητική διαδικασία που αφορά το δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα και προβλέπει μέσα αποκατάστασης βάσει του εθνικού δικαίου κατ' εφαρμογή των μέτρων του στοιχείου α), εξαιρουμένων των εξωδίκων εκουσιών διαδικασιών ή των διαδικασιών που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο.

5. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ποινικές διαδικασίες, εκτός εάν τα κράτη μέλη ορίζουν διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Προώθηση της ίσης μεταχείρισης — διάλογος

Άρθρο 20

Φορείς αρμόδιοι για την ισότητα

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για έναν ή περισσότερους φορείς για την προώθηση, την ανάλυση, την παρακολούθηση και την υποστήριξη της ίσης μεταχείρισης όλων των προσώπων, χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου. Οι φορείς αυτοί μπορεί να αποτελούν μέρος οργανισμών με αρμοδιότητες σε εθνικό επίπεδο για την προάσπιση των ανδρών ή των ατομικών δικαιωμάτων.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμοδιότητες των εν λόγω φορέων περιλαμβάνουν:

α) την παροχή ανεξάρτητης συνδρομής προς τα θύματα διακρίσεων όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση, με την επιφύλαξη του δικαιώματος των θυμάτων και των ενώσεων, οργανισμών ή άλλων νομικών οντοτήτων περί των οποίων το άρθρο 17 παράγραφος 2·

β) τη διενέργεια ανεξάρτητων ερευνών για τις διακρίσεις·

γ) τη δημοσίευση ανεξάρτητων εκθέσεων και τη διατύπωση συστάσεων για κάθε θέμα που αφορά τις διακρίσεις αυτές·

δ) στο κατάλληλο επίπεδο, την ανταλλαγή διαθέσιμων πληροφοριών με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς φορείς, όπως τυχόν μελλοντικό Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων.

Άρθρο 21

Κοινωνικός διάλογος

1. Τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις εθνικές παραδόσεις και πρακτικές, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προώθησης του κοινωνικού διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων με σκοπό την προαγωγή της ίσης μεταχείρισης, συμπεριλαμβανομένης, παραδείγματος χάριν, της παρακολούθησης των πρακτικών στο χώρο εργασίας, αλλά και όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και την επαγγελματική εξέλιξη καθώς και μέσω της παρακολούθησης των συλλογικών συμβάσεων, των κωδίκων δεοντολογίας, της έρευνας ή της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών.

2. Όταν τούτο συνάδει με τις εθνικές παραδόσεις και πρακτικές, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους κοινωνικούς εταίρους, χωρίς να θίγουν την αυτονομία τους, να προάγουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών καθώς και ευέλικτες εργασιακές ρυθμίσεις με στόχο την καλύτερη εναρμόνιση του επαγγελματικού και του ιδιωτικού βίου και να συνάπτουν στο ενδεδειγμένο επίπεδο συμφωνίες για τη θέσπιση κανόνων κατά των διακρίσεων στους τομείς του άρθρου 1 που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Οι συμφωνίες αυτές πληρούν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας και τα σχετικά εθνικά μέτρα εφαρμογής.

3. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, τις συλλογικές τους συμβάσεις ή τις πρακτικές τους, τους εργοδότες να προάγουν την ισότητα ανδρών και γυναικών με τρόπο προγραμματισμένο και συστηματικό στον εργασιακό χώρο καθώς και όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και εξέλιξη.

4. Για το σκοπό αυτό, οι εργοδότες ενθαρρύνονται να παρέχουν τακτικά τις κατάλληλες πληροφορίες στους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους σε ό, τι αφορά την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην επιχείρησή.

Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν επισκόπηση της αναλογίας ανδρών/γυναικών στις διάφορες βαθμίδες του οργανισμού, τις αμοιβές τους και τις διαφορές των αμοιβών, καθώς και τα ενδεχόμενα μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων.

Άρθρο 22

Διάλογος με μη κυβερνητικές οργανώσεις

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν το διάλογο με τις σχετικές μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και την εθνική τους πρακτική, νόμιμο συμφέρον να

συμβάλλουν στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, προκειμένου να προωθηθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 26

Πρόληψη διακρίσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Γενικές οριζόντιες διατάξεις

Άρθρο 23

Συμμόρφωση

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να διασφαλίσουν ότι:

- α) τυχόν νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, αντίθετες προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης, καταργούνται·
- β) διατάξεις ατομικών ή συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνιών, εσωτερικών κανονισμών επιχειρήσεων ή κανόνων διεπόντων τα ανεξάρτητα επαγγέλματα και εργασίες και τις οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, ή τυχόν άλλων ρυθμίσεων, που αντιβαίνουν προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης, είναι άκυρες, ακυρώσιμες ή τροποποιούνται·
- γ) τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης που περιέχουν διατάξεις του είδους αυτού δύνανται να μην τυχάνουν εγκρίσεως ή να μην παρατείνονται με διοικητικά μέτρα.

Άρθρο 24

Προστασία έναντι αντιποινών

Τα κράτη μέλη εισάγουν στην εθνική έννομη τάξη τα μέτρα που απαιτούνται για την προστασία των εργαζομένων, περιλαμβανομένων και εκείνων που είναι εκπρόσωποι των εργαζομένων όπως προβλέπει η εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική, κατά της απόλυσης ή άλλης δυσμενούς μεταχείρισης που θα συνιστούσε αντίδραση του εργοδότη σε καταγγελία εντός της επιχείρησης ή σε κίνηση δικαστικής διαδικασίας με στόχο να επιβάλει τη συμμόρφωση προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 25

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα επιβολής τους. Οι κυρώσεις οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν την καταβολή αποζημίωσης στο θύμα, πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες με την παράβαση και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο έως τις 5 Οκτωβρίου 2005 και της κοινοποιούν επίσης κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους αμελλητί.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν, βάσει της νομοθεσίας τους, των συλλογικών συμβάσεων ή της πρακτικής, τους εργοδότες και τους αρμοδίους για την πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση να εισάγουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη κάθε μορφής διάκρισης βάσει φύλου, και ιδίως της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας ή όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και εξέλιξη.

Άρθρο 27

Ελάχιστες προϋποθέσεις

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες για την προστασία της αρχής της ίσης μεταχείρισης από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.
2. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση επαρκή λόγο για τη μείωση του επιπέδου προστασίας των εργαζομένων στους τομείς που καλύπτονται από αυτήν, με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να θεσπίζουν, ανάλογα με την εξέλιξη της κατάστασης, νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις διαφορετικές από αυτές που υφίστανται κατά τη στιγμή της κοινοποίησης της παρούσας οδηγίας, εφόσον πληρούνται οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 28

Σχέση με κοινοτικές και εθνικές διατάξεις

1. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις περί προστασίας των γυναικών ιδίως για την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα.
2. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις της οδηγίας 96/34/EK και της οδηγίας 92/85/EOK.

Άρθρο 29

Συνεκτίμηση της ισότητας ανδρών και γυναικών

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν ενεργώς υπόψη το στόχο της ισότητας ανδρών και γυναικών κατά τη σύνταξη και την εφαρμογή νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων, πολιτικών και δραστηριοτήτων στους τομείς που μνημονεύονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 30

Διαβίβαση πληροφοριών

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, καθώς και οι διατάξεις που ήδη ισχύουν, να γνωστοποιούνται σε όλους τους ενδιαφερομένους με όλα τα κατάλληλα μέσα, και, ενδεχομένως, στον εργασιακό χώρο.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 31

Εκθέσεις

1. Έως τις 15 Φεβρουαρίου 2011, τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου η Επιτροπή να συντάξει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, ανά τετραετία, τα κείμενα των μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 4 της συνθήκης, καθώς και εκθέσεις για τα μέτρα αυτά και την εφαρμογή τους. Βάσει των πληροφοριών αυτών, η Επιτροπή εγκρίνει και δημοσιεύει ανά τετραετία έκθεση στην οποία γίνεται συγκριτική αξιολόγηση τέτοιων μέτρων υπό το πρίσμα της δήλωσης 28 που προσαρτάται στην τελική πράξη της συνθήκης του Άμστερνταμ.

3. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τις επαγγελματικές δραστηριότητες του άρθρου 14 παράγραφος 2, προκειμένου να κρίνουν, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές εξελίξεις, αν δικαιολογείται η διατήρηση των εν λόγω εξαιρέσεων. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα αποτελέσματα της αξιολόγησης περιοδικά, αλλά τουλάχιστον ανά 8 έτη.

Άρθρο 32

Επανεξέταση

Έως τις 15 Φεβρουαρίου 2013, η Επιτροπή επανεξετάζει τη λειτουργία της παρούσας οδηγίας και, εάν το κρίνει σκόπιμο, προτείνει οποιοδήποτε τροποποιήσεις θεωρεί αναγκαίες.

Άρθρο 33

Εφαρμογή

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 15 Αυγούστου 2008 ή εξασφαλίζουν ότι, πριν από την ημερομηνία αυτή, οι κοινωνικοί εταίροι θεσπίζουν τις απαιτούμενες διατάξεις με συμφωνία. Τα κράτη μέλη μπορούν, αν είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη ιδιαίτερες δυσχέρειες, να διαθέτουν πρόσθετη προθεσμία το πολύ ενός έτους, προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να είναι σε θέση να εγγυηθούν τα αποτελέσματα που επιβάλλει η παρούσα οδηγία. Στη συνέχεια, ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Περιέχουν επίσης δήλωση σύμφωνα με την οποία οι αναφορές σε ισχύοντες νόμους, κανονισμούς και διοικητικές διατάξεις, που περιλαμβάνονται στις οδηγίες που καταργούνται από την παρούσα οδηγία, νοούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος της αναφοράς και η διατύπωση της δήλωσης αποφασίζονται από τα κράτη μέλη.

Η υποχρέωση ενσωμάτωσης της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο περιορίζεται στις διατάξεις που αντιπροσωπεύουν ουσιώδη αλλαγή σε σύγκριση με τις παλαιότερες οδηγίες. Η υποχρέωση ενσωμάτωσης των διατάξεων που δεν υφίστανται ουσιαστικές αλλαγές προβλέπεται από τις παλαιότερες οδηγίες.

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των κυριότερων διατάξεων εσωτερικού δικαίου, τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 34

Κατάργηση

1. Με ισχύ από τις 15 Αυγούστου 2009, οι οδηγίες 75/117/ΕΟΚ, 76/207/ΕΟΚ, 86/378/ΕΟΚ και 97/80/ΕΚ καταργούνται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών σχετικά με τις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρος Β.

2. Οι αναφορές στις καταργηθείσες οδηγίες νοούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος ΙΙ.

Άρθρο 35

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 36

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 5 Ιουλίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

P. LEHTOMÄKI

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΜΕΡΟΣ Α

Καταργηθείσες οδηγίες με τις διαδοχικές τους τροποποιήσεις

Οδηγία 75/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου	ΕΕ L 45 της 19.2.1975, σ. 19
Οδηγία 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου	ΕΕ L 39 της 14.2.1976, σ. 40
Οδηγία 2002/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	ΕΕ L 269 της 5.10.2002, σ. 15
Οδηγία 86/378/ΕΟΚ του Συμβουλίου	ΕΕ L 225 της 12.8.1986, σ. 40
Οδηγία 96/97/ΕΚ του Συμβουλίου	ΕΕ L 46 της 17.2.1997, σ. 20
Οδηγία 97/80/ΕΚ του Συμβουλίου	ΕΕ L 14 της 20.1.1998, σ. 6
Οδηγία 98/52/ΕΚ του Συμβουλίου	ΕΕ L 205 της 22.7.1998, σ. 66

ΜΕΡΟΣ Β

Κατάλογος των προθεσμιών για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή

(περί του οποίου το άρθρο 34 παράγραφος 1)

Οδηγία	Προθεσμία ενσωμάτωσης	Ημερομηνία εφαρμογής
Οδηγία 75/117/ΕΟΚ	19.2.1976	
Οδηγία 76/207/ΕΟΚ	14.8.1978	
Οδηγία 86/378/ΕΟΚ	1.1.1993	
Οδηγία 96/97/ΕΚ	1.7.1997	17.5.1990 για τους εργαζομένους, εξαιρουμένων των εργαζομένων ή των εξ αυτών ελκόντων δικαιώματα, οι οποίοι, πριν από την ημερομηνία αυτή, έχουν ασκήσει ένδικη προσφυγή ή έχουν υποβάλει ισοδύναμη κατά το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο ένσταση. Άρθρο 8 της οδηγίας 86/378/ΕΟΚ — 1.1.1993 το αργότερο. Άρθρο 6 παράγραφος 1 σημείο i) πρώτη περίπτωση της οδηγίας 86/378/ΕΟΚ — 1.1.1999 το αργότερο
Οδηγία 97/80/ΕΚ	1.1.2001	Για το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας 22.7.2001
Οδηγία 98/52/ΕΚ	22.7.2001	
Οδηγία 2002/73/ΕΚ	5.10.2005	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 75/117/ΕΟΚ	Οδηγία 76/207/ΕΟΚ	Οδηγία 86/378/ΕΟΚ	Οδηγία 97/80/ΕΚ	Παρούσα Οδηγία
—	Άρθρο 1 παράγραφος 1	Άρθρο 1	Άρθρο 1	Άρθρο 1
—	Άρθρο 1 παράγραφος 2	—	—	—
—	Άρθρο 2 παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση	—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α)
—	Άρθρο 2 παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση	—	Άρθρο 2 παράγραφος 2	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β)
—	Άρθρο 2 παράγραφος 2 τρίτη και τέταρτη περίπτωση	—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ)
—	—	—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ε)
—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 1	—	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ)
—	Άρθρο 2 παράγραφοι 3 και 4 και άρθρο 2 παράγραφος 7 τρίτο εδάφιο	—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 2
—	Άρθρο 2 παράγραφος 8	—	—	Άρθρο 3
Άρθρο 1	—	—	—	Άρθρο 4
—	—	Άρθρο 5 παράγραφος 1	—	Άρθρο 5
—	—	Άρθρο 3	—	Άρθρο 6
—	—	Άρθρο 4	—	Άρθρο 7 παράγραφος 1
—	—	—	—	Άρθρο 7 παράγραφος 2
—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 2	—	Άρθρο 8 παράγραφος 1
—	—	Άρθρο 2 παράγραφος 3	—	Άρθρο 8 παράγραφος 2
—	—	Άρθρο 6	—	Άρθρο 9
—	—	Άρθρο 8	—	Άρθρο 10
—	—	Άρθρο 9	—	Άρθρο 11
—	—	(Άρθρο 2 της οδηγίας 96/97/ΕΚ)	—	Άρθρο 12
—	—	Άρθρο 9α	—	Άρθρο 13
—	Άρθρο 2 παράγραφοι 1 και άρθρο 3 παράγραφος 1	—	Άρθρο 2 παράγραφος 1	Άρθρο 14 παράγραφος 1
—	Άρθρο 2 παράγραφος 6	—	—	Άρθρο 14 παράγραφος 2
—	Άρθρο 2 παράγραφος 7 δεύτερο εδάφιο	—	—	Άρθρο 15
—	Άρθρο 2 παράγραφος 7 τέταρτο εδάφιο δεύτερη και τρίτη πρόταση	—	—	Άρθρο 16
Άρθρο 2	Άρθρο 6 παράγραφος 1	Άρθρο 10	—	Άρθρο 17 παράγραφος 1
—	Άρθρο 6 παράγραφος 3	—	—	Άρθρο 17 παράγραφος 2
—	Άρθρο 6 παράγραφος 4	—	—	Άρθρο 17 παράγραφος 3

Οδηγία 75/117/ΕΟΚ	Οδηγία 76/207/ΕΟΚ	Οδηγία 86/378/ΕΟΚ	Οδηγία 97/80/ΕΚ	Παρούσα Οδηγία
—	Άρθρο 6 παράγραφος 2	—	—	Άρθρο 18
—	—	—	Άρθρα 3 και 4	Άρθρο 19
—	Άρθρο 8α	—	—	Άρθρο 20
—	Άρθρο 8β	—	—	Άρθρο 21
—	Άρθρο 8γ	—	—	Άρθρο 22
Άρθρα 3 και 6	Άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)	—	—	Άρθρο 23 στοιχείο α)
Άρθρο 4	Άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Άρθρο 7 στοιχείο α)	—	Άρθρο 23 στοιχείο β)
—	—	Άρθρο 7 στοιχείο β)	—	Άρθρο 23 στοιχείο γ)
Άρθρο 5	Άρθρο 7	Άρθρο 11	—	Άρθρο 24
Άρθρο 6	—	—	—	—
—	Άρθρο 8δ	—	—	Άρθρο 25
—	Άρθρο 2 παράγραφος 5	—	—	Άρθρο 26
—	Άρθρο 8ε παράγραφος 1	—	Άρθρο 4 παράγραφος 2	Άρθρο 27 παράγραφος 1
—	Άρθρο 8ε παράγραφος 2	—	Άρθρο 6	Άρθρο 27 παράγραφος 2
—	Άρθρο 2 παράγραφος 7 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 5 παράγραφος 2	—	Άρθρο 28 παράγραφος 1
—	Άρθρο 2 παράγραφος 7 τέταρτο εδάφιο πρώτη πρόταση	—	—	Άρθρο 28 παράγραφος 2
—	Άρθρο 1 παράγραφος 1α	—	—	Άρθρο 29
Άρθρο 7	Άρθρο 8	—	Άρθρο 5	Άρθρο 30
Άρθρο 9	Άρθρο 10	Άρθρο 12 παράγραφος 2	Άρθρο 7 τέταρτο εδάφιο	Άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 2
—	Άρθρο 9 παράγραφος 2	—	—	Άρθρο 31 παράγραφος 3
—	—	—	—	Άρθρο 32
Άρθρο 8	Άρθρο 9 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο και άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 12 παράγραφος 1	Άρθρο 7 πρώτο δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Άρθρο 33
—	Άρθρο 9 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο	—	—	—
—	—	—	—	Άρθρο 34
—	—	—	—	Άρθρο 35
—	—	—	—	Άρθρο 36
—	—	Παράρτημα	—	—